

NEMZETI

A Nemzeti Színház magazinja ● 2015. február–március

NAGY-KÁLÓZY Eszter

Jan BOSSE

OROSZ István

Olivier PY

VIDNYÁNSZKY Attila

II. MITEM

A „szemkiszúrás” művészete

Víziók a gravitáció ellenében

műsornaptárral, előadás- és programajánlóval

Luca Ronconi – A megismerésről • **Fókusz** – a színházi fesztiválok világa • **Nézőpontok** – Gerő András, Horkay Hörcher Ferenc • **Háztűznéző** – a szentpétervári Alekszandrinszkij Színház előadása • **Hobo** – Nem kell lemenni kutyába • **Háttér** – a színházi reptetés kulisszatitkai • **Színház-történet** – egy nemzetis művészpár: Aczél Ilona, Csathó Kálmán

Törőcsik Mari az Éjjeli menedékhelyben

Eöri Szabó Zsolt fotója
első díjat nyert
a 33. Magyar Sajtófotó Pályázaton a
„Művészet – műalkotás vagy művészeti tevékenység
ábrázolása fotóriporteri eszközökkel (egyedi)”
kategóriában.

A megismerésről

Sohasem tudtam volna mással foglalkozni, mint színházzal: a világ legszebb munkájának tartom. Azok számára, akik úgy művelik, ahogyan kell, olyan tevékenység, amely terápia jellegű is... abban az

esetben, ha szükség van terápiára.

Mindig tudtam, hogy a színház az egyetlen nyílt tenger, amelyen úszni tudok, az egyetlen terület, ahol természetesen tudok lélegezni. Sosem terveztem, hogy színházzal foglalkozzam, sosem akartam rendező lenni: a rendezést mások ajánlották nekem, és én jól éreztem magam benne. Ezért sem lehetne mesternek tekinteni engem, és nem tudnék tanítani sem. Sosem tartottam magam az általam rendezett előadások szerzőjének. Különféle anyagok elrendezőjének érzem magam, mintsem valami alkotónak. A színház mindenekelőtt olyan munka, amely együttműködést igényel, sokkal kevésbé „szerzőséget”.

Sok, nagyon különböző tapasztalatot szereztem, és nem szándékosan, hanem azért, hogy „elfeledkezzem” mindarról, amit korábban létrehoztam. Nem szeretek érzelmileg kötődni azokhoz a dolgokhoz, amelyeket akkor valósítottam meg, amikor jól mentek a dolgok, és nem szeretek ismételni sem, hiszen a körülmények, az emberek, a közönség, amelynek azokat az előadásokat szántuk, már nem ugyanazok. Továbbra is azt gondolom, hogy ez a mesterség, amelyről már megállapítottam, hogy a világ legszebb hivatása, és amely egyúttal meg- és felszabadító hatása is azok számára, akik meg akarnak szabadulni – ki tudja, mitől is? –, nem más, mint a megismerés módja és folyamata. Nem szeretek azért csinálni valamit, *mert már tudom, hogyan kell csinálni*: azért szeretek bármit is csinálni, hogy lássam, *meg tudom-e csinálni*. A színházban a legszebb dolog a kísérletezés és a felfedezés, nem pedig valamely módszer alkalmazása.

Sokszor megesett velem, hogy vitatkoztam arról – néha nálam sokkal fontosabb kollégákkal is –, hogy mi lehet a színház funkciója. A magam részéről nem sikerült ennél jobb funkciót és értelmet találni a színház művelésének: „A megismerés folyamata, amely a tapasztalaton és élményen keresztül fejlődik.”

Gyakran mondom, hogy a színházi munkán keresztül ismertem meg a világot, és a színházon keresztül tanultam meg, hogyan ismerjem meg az embereket: azt hiszem, ez a legnagyobb ajándék, amit a színház adhatott nekem, és amit mindenkinek ad, aki abban a helyzetben van, hogy úgy művelje a színházat, ahogyan azt kell.

Luca Ronconi
rendező, a MITEM-en játszó
milánói Piccolo Teatro társulatának vezetője

| fotó: Luigi Laselva

12 A SIRÁLY

„Miközben Csehov figuráinak a kudarcát figyeli és analizálja, mindig hagyja, hogy néző sóvárogni kezdjen: lehetséges a szabadság!” (Jan Bosse)

34 A SZÍNHÁZÉRT...

„Nekem fontos a jó társulat, ahol vannak barátok, ahol ismerjük egymást, van közös múltunk, és őszintén meg tudjuk beszélni a dolgainkat. Az plusz energiákat ad, ha bízhatunk egymásban...” (Nagy-Kálózy Eszter)

40 A GRAVITÁCIÓ ELLENÉBEN

A reptetés attól lesz varázslattá, hogy kiszámíthatatlan. Így merülhet fel pillanatokra a nézőben: lehet, hogy a szereplő valóban repül!

44 A „SZEMKISZÚRÁS” MŰVÉSZETE

„A plakát a képzőművészeti műfajok közül a legharsányabb, »legszemkiszűrőbb«. Az a dolga, hogy valamire felhívja a figyelmet, illik tehát bevetni mindent.” (Orosz István)

NEMZETI

A Nemzeti Színház magazinja 2015. február–március

Ingyenes időszaki kiadvány
II. évfolyam, 6. szám

Főszerkesztő:

Kornya István

Fotó:

Eöri Szabó Zsolt

Kiadó:

Nemzeti Színház Nonprofit Zrt.

Felelős kiadó:

Vidnyánszky Attila vezérigazgató

Arculat:

Kónya Ábel

Címlap:

Kiss Andrea és ifj. Vidnyánszky Attila a Körhinta című előadásban (fotó: Eöri Szabó Zsolt)

Jegypénztár

1095 Budapest, Bajor Gizi park 1.
tel.: +36-1-476-6868

Nyitva tartás:

hétköznap 10-18 óra, munkaszüneti és
ünnepnapokon 14-18 óra között, illetve az
előadások kezdetéig.

Jegyiroda

1061 Budapest, Andrássy út 28.
tel.: +36-1-373-0963, 373-0964, 373-0995

Nyitva tartás:

hétköznapokon 10 és 19,
szombaton 11 és 19 óra között, vasárnap zárva

www.nemzetiszinhas.hu

Nyomdai előkészítés:

Inform-Line Stúdió Kft.

Nyomda:

Érdi Rózsa Nyomda

Megjelenik 10 000 példányban
Lapzártá: 2015. február 20.

Az

Ahogy tetszik, Johanna, Isten ostora, Körhinta
című előadások támogatója a Nemzeti Kulturális Alap.

16

20

22

30

32

48

Fókusz | Színház(i fesztivál) az egész világ

- 7 Vidnyánszky Attila: Kulcskérdések
- 8 Eredetiség, felforgatás és változás // Olivier Py
- 10 Profigazdagság // színházi fesztiválkörkép
- 12 A sirály // Jan Bosse
- 13 Az örök ház // Macedon Nemzeti Színház

Premiergaléria

- 17 Körhinta
- Nézőpont
- 18 Gerő András: Parasztoperett
- 19 Horkay Hörcher Ferenc: Katartikus színházi este

Premiergaléria

- 20 Ingenyelők
- 22 Brand

Előadásajánlók

- 24 Johanna a máglyán // Enquist, Shakespeare és gyerekdarab // Liliom // Nehéz // Háztűznéző // Kopaszkutya

Portré

- 34 A színházért mindent, de nem mindenáron // Nagy-Kálózy Eszter

Háttér

- 40 Víziók a gravitáció ellenében

Az én színházam

- 44 A „szemkiszúrás” művészete // Orosz István

Színház-történet

- 48 Lakatosné Ircsik Teréz: A férj rendez, a feleség játszik

A Nemzeti hírei

Programajánló

Folyóirat

- 54 Szcenárium – februári ajánló

Iskolai programok

Havi műsor – március

SZÍNHÁZ(I FESZTIVÁL) AZ EGÉSZ VILÁG

Magyarországon bőséges a színházi fesztiválkínálat, de lehetne még gazdagabb. Milyen profillal, eszmeiséggel szerveződnek színházi találkozók ma? Mitől lesz fesztivál előadások sorozatából? Hogyan látja ezt a második Madách Nemzetközi Színházi Találkozó (MITEM) előtt az alapító, Vidnyánszky Attila. Miként gondolkodik ezekről a kérdésekről a világ vezető színházi eseményeként számon tartott Avignoni Fesztivál igazgatója, Olivier Py. Körülnéztünk: mivel várja közönségét a debreceni DESZKA, a budapesti Kortárs Drámafesztivál, a gyulai Shakespeare Fesztivál, a sepsiszentgyörgyi REFLEX, a szegedi Thealter, a miskolci SZEM.

Vidnyánszky Attila

Kulcskérdések

Kulcskérdés, hogyan lesz előadások sűrű egymásutánjából nagy ívű, tartalmas, hosszan ható közösségi élmény. Ünnepek. A mennyiségből minőség. Arra törekszünk, hogy a Madách Nemzetközi Színházi Találkozó, a MITEM produkciói a művészek, a közönség és a szakma közös élményei, ünnepei legyenek. Szeretnénk önmagunkat és vendégeinket a „jövünk – játszunk – hazamegyünk” fesztiváli mókuserékből kiszakítani. Ezért is szerepel a MITEM nevében a találkozó kifejezés. Hangsúlyozni akarjuk ezzel törekvésünket az alkotói együttlétre, és utalunk arra is, hogy itt nincs versengés (mint sok fesztiválon, ahol díjakat osztanak, vagy maga a részvétel a díj). A világ és Európa fesztiválpárát egyre inkább és egyre kifinomultabban jellemzi a kurátori szemlélet és a rentabilitás szempontrendszer. Ezek is legitim szempontok, az ilyen fesztiváloknak is megvan a maguk létjogosultsága, de mi a MITEM-mel egy másik utat kívánunk járni.

Kulcskérdés, hogy mire is vagyunk kíváncsiak. Arra, hogy a budapesti Nemzetihez hasonló tradíciójú, státusú, méretű színházak – amelyek meghatározó szerepet töltenek be hazájuk kulturális életében –, miként léteznek saját közegükben, miként gondolkoznak feladatukról, funkciójukról, előadásaikon keresztül a világról, miként keresik az új kifejezési módokat. Tizenhárom nemzet színházai közül a román és a macedón nemzeti, a moszkvai Művész Színház, a bécsi Burgtheater, a hamburgi Thalia és a milánói Piccolo jelentik többek között ezt az európai keresztmetszetet a 2015-ös MITEM-en. Ám mivel kíváncsiságunkat sem korlátozzuk dogmatikusan, kisebb társulatokat, műhelyeket is meghívunk: az idén az olasz Emma Dante, a francia Thomas Jolly, a dán Odin Teatret, a kijevi DAKH jelentik a független színházi kínálatot.

Kulcskérdés a válogatás is. A MITEM-en nem fesztiváligazgatói, kurátori ízlés diktál. Mi is hívunk előadásokat, de nagyrészt a vendégekre bízunk a döntést. Nem is olyan egyszerű ez, mint ahogy első pillanatra tűnik. Hiszen arról kell a meghívott színháznak döntenie, hogy a fentebb vázolt gondolat jegyében mivel képviselje színházát, országát, nemzeti kultúráját. Vagyis olyan előadásokat fogadunk, amelyek nem a fesztiválbiznisz kíváncsáinak, a fesztiválszűrűk ízlésének akarnak megfelelni, hanem a román, a macedón, a német, a lengyel közönséggel folytatnak párbeszédet. Olyan alkotásokat lát vendégül a MITEM, amelyek azt a közösséget szolgálják, amely a színházakat fenntartja. Egy efféle körkép is tág horizontot nyit, újfajta megközelítéseket kínál.

Kulcskérdés, hogy képesek vagyunk-e párbeszédre. A globalizálódó, ugyanakkor újfajta megosztottsággal is fenyegető, forrongó világban, az útját és helyét kereső Európában a művészet, jelesül a színház felől is érkezhettek termékeny, új gondolatok a „mitől nemzeti” gondolatkö-

rében. Izgalmas lesz megtudni, miként gondolkodnak erről a „fiatal” Macedónia nemzetijében, és miként vetődik fel ez a kérdés például a nagy tradíciójú bécsi Burgtheaterben. És elmondjuk majd mi is, hogy mit gondolunk erről a budapesti Nemzeti Színházban. Ha valóban érdekkel bennünket Európa sokszínűsége, akkor ezt a súlyos és érzékeny témát kellő komolysággal tudjuk körbejárni, megvitatni. Döntő jelentőségű számomra, hogy különböző nációk művészeivel találkozunk, kommunikálunk, hogy ne csupán rácsodálkozzunk egymásra, hanem egymás mély megértésére törekedjünk. Hogy aztán képesek legyünk elfogadni azt, amitől egy-egy nemzet más mint a többi...

Kulcskérdés, hogy a MITEM-mel végre sikerült Magyarországon is létrehozni egy komoly nemzetközi színházi találkozót, amelynek költségvetése három évre biztosított. Éveken át szomorúan láttam, hogy a környező országok mindegyike egy vagy több efféle seregszemlével is büszkélkedhet. A MITEM mellett azonban szükség van több kisebb nemzetközi és magyar fesztiválra – újakra és a már hagyománnyal rendelkezőkre is. És szükség van egy friss szemléletű nemzeti fesztiválra is, hogy évadonként rálássunk aktuális előadaskínálatunk javára, hogy legyen terepe a nyílt szakmai párbeszédnek.

Kulcskérdés számomra, hogy képes-e a színház hatni. Azt szoktam mondani, hogy a legrosszabb színházi előadás is többet ér, mint egy tévé előtt eltöltött este. Talán magyarázni sem kell, milyen közösség- és társadalomépítő hatása van, ha emberek ezrei estéről estére úgy döntenek, hogy színházba mennek, és társulatok tucatjai fogadják a nézőket szerte az országban. Az elmúlt évi mintegy hatmillió (!) színházi jegyvásárlás bizonyítja, hogy milyen sokan döntenek ma újra a színház mellett. Mert közös élményekre vágyunk. Ünnepekre.

EREDETISÉG, FELFORGATÁS ÉS VÁLTOZÁS

Olivier Py kulturális politikáról, nyugtalanságról, öröklésekről és az olcsó jegyek hasznáról

„Meggyőződésem, hogy Európa alakításában nyaranta Avignonnak kitüntetett szerep jut” – mondja a világ egyik legnagyobb és legjelentősebb színházi eseményét, az Avignoni Fesztivált vezető Olivier Py. Kíváncsiak voltunk a részletekre is.

Amikor kinevezték az avignoni fesztivál igazgatójának, azt mondta, hogy élete álma teljesült. Miért vágyott ennyire erre a posztra?

– Mert az avignoni fesztivál minden más intézménynél fontosabb szerepet tölt be az életemben. Itt kezdtem a pályámat, itt léptem először színpadra 1985-ben. Azóta rendszeresen visszajárok. Avignon tett azzá, aki vagyok. A politikai elköteleződéssel is itt találkoztam először.

Egy fesztiválnak a nagy színházaktól függetlenül kell működnie?

– Épp ellenkezőleg: interakcióban a nagy állami intézményekkel. Az avignoni fesztiválnak, amely nem hasonlít a többi fesztiválra, az én meglátásom szerint a decentralizáció az alapja. Bizonyos szempontból itt született meg a kulturális politikáról való gondolkodás. Ezt soha nem szabad elfelejteni. Az avignoni fesztiválon foglalmazták meg először

azt, hogy mi az a kultúrpolitika. És én azt szeretném, ha ez most is így lenne. Az előadásokon kívül Avignonban a politikáról is gondolkodunk, kulturális szempontból.

Konkrétan hogyan? Milyen formában?

– Mindenekelőtt a meghívott előadások által és az azokról szóló vitákban. De a fesztivál egész éves társadalmi szerepvállalásaival is, nem kizárólag júliusban három hétig, a fesztivál ideje alatt. A várossal és a közönséggel folytatott viszonyban. Mert egy fesztivált elsősorban a közönsége határoz meg. A mi dolgunk pedig kitalálni, hogyan csábítjuk be a közönséget, mennyi pénzt kérünk a nézőktől, milyen szerepet szánunk nekik. Ezek fontos kérdések a fesztivál számára, de egyben a kulturális politika számára is.

„...olyan művészeket hívok meg, akikről úgy gondolom, hogy az előadásaik akkor is több emberre hatnak, amikor első látásra nehezen befogadhatónak tűnnek.”

Gyakran hallani öntől, hogy politikai fesztivált csinál. Ez mit jelent?

– Avignon a fesztivál három hete alatt egy utópisztikus város. Az a cél, hogy a közös dolgainknak értelmet adjunk. Nem a pénz- vagy a munkakeresés vezérli az ide látogatókat, hanem a dolgok jelentésének megértése. Avignon egy olyan utópia, amely gondolatokat ébreszt a résztvevőkben, és politikai elköteleződésre ösztönzi őket. A fesztivál nem csak az előadásairól híres, hanem a politikai akcióiról is. Több eszméirányzati csoport is itt alakult meg, egész egyszerűen azért, mert a fesztiválon az embereknek több idejük van, az előadások pedig lehetőséget adnak arra, hogy tőlük független dolgokról is beszéljessenek. Ebből a szempontból nagyon fontos a fesztivál nemzetközi jellege. Meggyőződésem, hogy Európa alakításában nyaranta Avignonnak kitüntetett szerep jut.

Avignon a kezdetektől népszerű hely. Mitől lesz egy fesztivál a közönség számára is sikeres?

– Az igaz, hogy az előadásaink általában telt házzal mennek, de egy fesztiválnak folyamatosan fel kell tennie azt a kérdést, hogy kikből áll a közönség. Kizárólag bennfentesekből vagy pedig a társadalom minden rétege képviselve van a nézők között? A tavalyi fesztiválunkról készült tanulmány azt bizonyítja, hogy az avignoni közönségben a teljes társadalom képviselteti magát. Valamennyi korosztály jár hozzánk, és az emberek különböző társadalmi rétegekhez tartoznak. Az a célom, hogy ez így maradjon, ehhez pedig a lehető legolcsóbb belépőjegyek kelljenek (a legdrágább jegy 36 euró, a pótszék 20 euró – *a szerk.*). Emellett nagyon fontos a folyamatos kommunikáció. A mi csapatunk egész évben azt hirdeti, hogy az előadásaink mindenkinek szólnak, nemcsak a diplomásoknak. Utoljára említém, de talán a legfontosabb az, hogy a művészek teremtik meg a közönséggel a kapcsolatot. Nem az igazgató határozza meg a fesztivált, hanem a meghívott művészek. Ez pedig irracionális dolog, nem lehet előre kiszámítani, mert minden művész másképp kommunikál a közönséggel.

A fesztivál számokban

Az alapító Jean Vilar 1947-től 1971-es haláláig igazgatta a fesztivált azzal a célkitűzéssel, hogy a színházművészetet a lehető legtöbb emberhez eljuttathassa. Az eredeti célkitűzés szellemében Avignon hatalmassá nőtt: évente 35-40 különböző nagy produkciót, és összesen 300 előadást mutat be hozzávetőlegesen 3500 művész a fesztivál három hete alatt. Ezek jó része franciaországi vagy világpremier. Az off-programban mintegy ezer társulat lép fel. Az eseményeket 500 újságíró követi. Összesen 20 kiemelt helyszínen 50-től 2000 fős nézőterek előtt zajlanak az előadások, többek között a híres pápai palotában. Évente 120-140 ezer jegyet adnak el. A nonprofit fesztivál költségvetése 2013-ban 12 millió euró (mai árfolyamon közel 3,7 milliárd forint) volt, melynek 59 százaléka állami támogatás, 41 százaléka saját bevétel.

Olivier Py

A politikai kérdésekben is rendre állást foglaló, önmagát katolikusnak és homoszexuálisnak nevező 49 éves művész a párizsi Színházművészeti Konzervatórium elvégzése mellett teológiai és filozófiai tanulmányokat is folytatott. A nagyközönség számára az avignoni fesztiválon 1995-ben bemutatott *La Servante* című, 24 óráig tartó előadásával vált ismertté. Politikai szerepvállalása is ekkor kezdődött: éhségstrájkjal követelte a boszniai háború befejezését, 2002-ben a csecsen háború ellen tiltakozott, de szót emel a francia bevándorlási politika vagy „a katolikus egyház szexuális intoleranciája” ellen is. Színészi, rendezői, énekesi és költői pályafutása mellett 1998 és 2007 között az Orléans-i Nemzeti Színházi Központ, majd 2011-ig a párizsi Odéon Színház igazgatója volt, 2013 óta vezeti az Avignoni Fesztivált.

| fotó: Carole Bellaiche

A művészeket viszont ön választja ki.

– Igen, olyan művészeket hívok meg, akikről úgy gondolom, hogy az előadásaik akkor is több emberre hatnak, amikor első látásra nehezen befogadhatónak tűnnek.

Mi a fesztiválok legfontosabb szerepe a színházi világban?

– Engem leginkább egy-egy művész felfedezése érdekel. A francia művészek közül természetesen a fiatalabbak megismertetése, az ismertebb külföldieknek pedig a francia színpadon való bemutatkozása. Akkor jön vissza jövőre a közönség, ha tudja, hogy itt valami olyan történik, ami sehol máshol. Ezenkívül egy fesztiválon minden színházi „örültséget” ki lehet próbálni, olyat is, amit hagyományos színházi keretek között nem. A színházi formákat illetően egy fesztivál mindennél szabadabb hely, ezért itt nagyon különböző jellegű előadásokat lehet látni.

Egy fesztiválra készülő előadás kreatívabb, mint egy hagyományos színházi közegben próbált darab?

– Meg vagyok róla győződve. Még akkor is, ha a körülmények nehezebbek, mert nincs elég hely vagy idő. Mégpedig azért, mert nem ezek a dolgok határoznak meg egy előadást. Hanem a közönség, amely egy fesztiválon nyitott bármilyen szellemi kalandra.

Az avignoni fesztivál közel 70 éves. Hogyan tud a mai közönség számára megújulni?

– Az avignoni fesztivál öröksége az eredetiség, a felforgatás és a változás. Ez pedig pont a mozdulatlanág ellentéte. Ezt az örökséget pedig szívesen vállalom, mert a nyugtalanságról szól és arról, hogy állandóan meg kell kérdejeznünk magunkat.

VENCZEL KATALIN

PROFIL- GAZDAGSÁG

A színházi fesztiválok gazdag hazai kínálatából válogattunk, és kitekintünk a határon túlra is

Eltérő hangsúlyok, tematikák, célok, elvek és ügyek, de mégis mondhatjuk, hogy mindenki másként csinálja ugyanazt: színházi fesztivált. Körkép: Budapest, Debrecen, Miskolc, Gyula, Szeged, Sepsiszentgyörgy.

SZEM

Európai Színművészeti Egyetemek Találkozója (röviden: SZEM – Színházi Egyetemek Miskolcon) az egyik legfiatalabb fesztiválunk: mindössze három éves, és a jövő színházcsinálóinak különleges találkozási pontja. A Miskolci Nemzeti Színház és a budapesti Színház-és Filmművészeti Egyetem által közösen szervezett SZEM specialitása, hogy az egyetemisták minden költségét fedezik, ha a fesztivál egész ideje alatt a városban maradnak –workshopokat és szakmai konzultációkat, eszmecsereket szerveznek számukra. A cél, hogy a diákok ne csak „lejátsszák” előadásait, hanem megismerjék egymást, együtt dolgozzanak, baráti és munkakapcsolatokat építsenek. Minden évben vendégük a Kaposvári Egyetem Művészeti Kara, a Képzőművészeti Egyetemről a látványtervező szak, és a Zeneakadémia hallgatói is rendszeres látogatók. Minden SZEM-re meghívást kap mind a 38 európai művészeti egyetem, és a beérkezett pályázati anyagok közül a fesztivál művészeti tanácsa választ ki négy-öt külföldi előadást. Általában 40-50 külföldi és 60-80 magyar diák érkezik a SZEM-re, a meghívott 10-12 produkció zömében a fiatalokat foglalkoztató társadalmi kérdéseket tematizálja.

Miskolc, 2015. február 3-8.
www.miskolciszem.hu

DESZKA

A DESZKA (Debreceni Színházi Kerekasztal) 2007 óta a kortárs magyar drámák bemutatása és értékelése köré szerveződik. A seregszemle az idén is arra törekszik, hogy a legfrissebb és leginspirálóbb színházi előadásokat és szerzőket bemutassa, és minden eddigénél intenzívebb fesztiválhangulatot teremtsen a cívisvárosban. Idén egy lengyelországi, hat vidéki, öt budapesti és négy határon túli produkciót látnak vendégül. A nagyszínpadi zenés gyerekdarabtól a társulat által improvizált szövegekig, a már klasszikusnak tekinthető kortárs drááktól a legújabb formai-nyelvi kísérletekig sokféle stílus és irányzat megjelenik a kínálatban. Az idei DESZKA különlegessége, hogy bemutatják egy kortárs magyar drámaíró, Spiró György népszerű drámájának, *Az imposztornak* a Varsói Drámai Színházban készült előadását, és vendégül látják Tadeusz Slobodzianeket, a mai lengyel drámaírás egyik legjelesebb alakját. A két drámaíró díszvendég ezúttal Vörös István és Szálinger Balázs.

A tavaly debütált GÖRDESZKÁ-ra kortárs magyar szerzők gyermek és ifjúsági tárgyú szövegeiből készült előadásokat válogatnak. A szakmai programban tematikus és portrébeszélgetéseket szerveznek, a „házből-csek” minden előadást nyilvános beszélgetés keretében értékelnek, és végül konferencián összegzik a kortárs magyar dráma helyzetét.

Debrecen, 2015. március 16–22.
www.csokonaiszinhaz.hu

REFLEXFEST

A sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház által 2009-ben alapított REFLEX a fesztiválok európai körképében egyediségét azzal rajzolja meg, hogy rendre a saját kultúrájukon belül kivételesen elismert színházi alkotásokat gyűjti egybe. Közép-európai horizontjával, rangos műsorával a REFLEX a magyar színjátszáson belül is sajátos színnel jelentkezik, hiszen korábban nem elérhető kortárs színházi értékekhez kínált hozzáférést. Erősítette és európai összefüggésében is továbbgondolta Székelyföld művészeti életét. A hiánypótló kezdeményezés 2009-es és 2012-es kiadásával a közép- és kelet-európai térség reprezentatív színházi szemléjévé vált. Jelentős nyugati színházi kultúrák úttörő előadásait is elhívta közönségének, többek között a világhírű berlini Deutsches Theaterből Michael Thalheimer *Oreszteia*-rendezését, a litván Oskar Korsunovas *Hamlet*-jét, a varsói Teatr Dramatycznyból Krystian Lupa *Persona*, *Marilyn* című előadását. Az idei programba Magyarországról érkezik a Nemzeti Színházból a *Szentivánéji álom* és a Pintér Béla Társulata *Titkaink*-produkciója, és vendégül látnak Újvidékről, Varsóból, Vilniusból, Bukarestből, Újvidékről és Temesvárról is előadásokat.

Sepsiszentgyörgy, 2015. március 18–31.
www.reflexfest.ro

Nemzetközi Shakespeare Fesztivál

A gyulai Várszínházban 2005 óta rendezik meg a nemzetközi Shakespeare Fesztivált, amelyen az elmúlt tíz évben a legjelentősebb külföldi rendezők jeles Shakespeare-rendezései mellett a hazai és határon túli magyar Shakespeare-előadások java látható volt köszönhetően a gyulai várszínház fáradhatatlan vezetőjének, Gedeon Józsefnek. Járt Gyulán többek között Purcărete, Peter Brook, Nekrošius, Korsunovas, Serban, Sturua és Perceval egy-egy rendezése. Neves társulatok is felléptek, többek között a londoni Globe, a litván Meno Fortas Színház, a new york-i Aquila Theatre Company, a craiovai Nemzeti Színház, a Schauspielhaus Zürich, a bukaresti Bulandra, a dél-koreai Yohangza Theatre Company, a Kolozsvári Állami Magyar Színház...

A gyulai fesztivál egyik alapítója az Európai Shakespeare Fesztiválok Hálózatának, de tagja a Shakespeare Theatre Association-nak is. Ennek révén Gyula, ez a kellemes fürdőváros egyedülálló kulisszaként is funkcionál a várszínházával és tőszínpadával nemcsak páratlanul színvonalas nyári kulturális kínálatot nyújt, de bekapcsolódik a világ színházi vérkeringésébe is.

Gyula, 2015. július 2–12.
www.shakespearefesztival.hu

THEALTER

1991-ben a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatója, Nikolényi István kérte fel Balog Józsefet és csapatát, hogy a nagy fesztivál mellé szervezzenek olyan nyári eseménysort, amely a mozgékonyabb, marginális, kisebb hazai és külföldi társulatokat hozza el Szegedre.

Szabad Színházak Nemzetközi Találkozója – ez lett a név, amiben a szabadságra való utalás volt talán a legfontosabb. Olyan együtteseket vártak, amelyek már kiléptek az amatőr közegekből, de még a helyüket keresték, kísérleteztek. A szervezők tudták, hogy a magyar kínálat – legyen bármilyen gazdag – önmagában nem elég. A Déli Vonal – a volt Jugoszlávia területe – és az orosz színház Nyugatra áramló tehetségei mindvégig jelen voltak a fesztivál elmúlt negyed századában.

Amikor a THEALTER elnevezés megszületett, lezárult az első korszak, ugyanakkor a kilencvenes évek egyre erősebb hazai színházi kínálata mind nagyobb hullámokban érkezett Szegedre. Halász Péter, Jeles András, Pintér Béla, Schilling Árpád, Vidnyánszky Attila, Urbán András, a Derevo Színház, a JEL Színház, Ivo Dimchev, Horváth Csaba, Szögi Csaba, Mátyás Ildikó, Zsalakovics Anikó, Duda Éva, Hód Adrienn, az Aradi Kamaraszínház, a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház mindenképp kiemelendő a fellépők hosszú listájából.

A THEALTER az elmúlt 24 évben szabadságában nem ingott meg, szegediségből – mely maga a nagyvilág – nem engedett, több generáció színházi pillanatait gyűjtötte össze.

Szeged, 2015. július 16–25.
www.thealter.hu

Kortárs Drámafesztivál

A budapesti KDF 1997 óta legfontosabb feladatának a kortárs magyar drámaírás és színházművészet hazai és külföldi megismertetését tartja. Emellett egy-egy ország kortárs színházművészetére fókuszáló programjával, tematikus összeállításával a nemzetközi drámaírás és színház új fejleményeinek a magyarországi bemutatását kínálja. A Szilágyi Mária által kezdeményezett és vezetett (a Creativ Média Színházi Ügynökség és a SzínMűhely Alapítvány által felkarolt) KDF elsőként teremtett lehetőséget a rendszerváltás után a kortárs magyar és nemzetközi drámaírás és az új színházi formanyelvek bemutatására a hazai közönség és külföldi szakemberek számára. A KDF az egyetlen hazai színházi fesztivál, amely programja összeállításában kulturális exportszempontokat is érvényesít: magyar szemleprogramjára (Hungarian Showcase Programme) épülően külföldi színházi szakemberek számára látogatói programot (Visitors' Programme) is kínál. A fesztivál égisze alatt elkészült több mint 80 új magyar színdarab angol, és számos mű többnyelvű fordítása. A KDF magyar társulatok külföldi vendégszereplését segítette elő, és a magyar színházi életéről szóló beszámolók, cikkek, tanulmányok megjelenését tette lehetővé.

Budapest, 2015. november 27.–december 6.
www.dramafestival.hu

A SIRÁLY

Jan Bosse rendező Csehov máig érvényes és pontos megfigyeléseiről

„Miközben Csehov figuráinak a kudarcát figyeli és analizálja, mindig hagyja, hogy a néző sóvárogni kezdjen: lehetséges a szabadság!” – mondja Jan Bosse, a bécsi Burgtheater MITEM-re érkező előadásának rendezője.

A három nővér után 2014-ben megrendezte *A sirály*-t. Miért érdekes, aktuális ön szerint Csehov?

– Még ma is Anton Csehov az egyik legpontosabb megfigyelője annak, amit polgári társadalmunk gyökereinek, alapjainak nevezünk. Csehov megmutatja a lehetőségekkel teli életet, amely a mindennapokban, az idejétmúlt hierarchiákban, a másik ember feletti hatalmaszkodásban eljelentéktelenedik, elsilányodik, eltűnik... De miközben figuráinak a kudarcát figyeli és analizálja, mindig hagyja, hogy a néző sóvárogni kezdjen: lehetséges a szabadság!

Milyen kérdéseket tett fel, és milyen válaszokat talált *A sirály* kapcsán?

– *A sirály* egy pamflet a művész szabadságért egy mozdulatlan társadalomban. Számomra a színház a szabadság, a be nem illeszkedés, a vadság, a kényelmetlenség, a nem alkalmazkodás, az ellenállás színtere. Csehov műve egy olyan társadalom tragikomikus ábrázolása, amely jószívról csak önmagával van elfoglalva, amelynek idősebb tagjai leginkább a múltjukban élnek semmint a jelenükben, azon merengve, ami egykor volt vagy kellett volna, hogy legyen... és amely társadalomban a fiataloknak kökemény intoleranciával szemben kell védelmezniük kitörési kísérleteiket. Csehov kegyetlenül abszurd módon mondja

el, ahogyan egy megkövült rendszer egy alkalmazkodásra képtelen fiatalember minden eszméjét, törekvését, gondolatát kisajátítja, és belőle ezeket kiöli, míg végül már csak az öngyilkosság marad számára.

Színészek a nézők között foglalnak helyet, aztán a „festett” háttér előtt játszanak. A színpadon egy kis színházi nézőtérnek is csupán a fotográfiája látható...

– A darab helyszíne a mi előadásunkban már csak egy kép képe, az ismétlések, a megfagyott idő helye, amely képpé dermedt. Ezzel szemben Kosztja apokaliptikus, ugyanakkor utópikus színdarabja maga a szintisza jelen. Ezért játszuk ezt rögtön a darab legelején, mert így szólíthatjuk meg legközvetlenebbül a közönséget. *A sirály* nem egy klasszikus egy másik korból – Csehov témái a mi témáink, Ausztriában éppúgy, mint Magyarországon és Oroszországban!

KORNIA ISTVÁN

mikor? hol?

MITEM | április 19. – 19 óra • Nagyszínpad

a bécsi Burgtheater előadása német nyelven, magyar és angol felirattal

AZ ÖRÖK HÁZ

Kortárs és grandiózus – Jordan Plevneš eposza a Macedón Nemzeti Színház előadásában

Egy macedón kortárs drámaíró, Jordan Plevneš grandiózus színházi eposzával avatták fel 2013-ban az új Macedón Nemzeti Színházat Szkopjében. A Vardar folyó bal partján emelkedő világszínvonalú színházi létesítmény a macedón nép kulturális szimbólumának épült, efféle gesztus volt az épület „felszentelésére” készült dráma és előadás is. Az egész országot megmozgató művészeti vállalkozás ugyanis valóban grandiózus látványt adja a soknemzetiségű, különböző vallású népek által lakott régió kétezer éves történelmének. Totális víziónak lehetünk szem- és fültanúi, ha végignézzük a monumentális látványból, virtuóz táncokból, kórusjelenetekből, valódi drámai feszültségekkel teli történetből és magával ragadó színészi játékból megszülető produkciót.

Trákok, macedónok, görögök, törökök és persze délszlávok közös történelmi hazája lesz ebben az időutazásban a színház. Ahogyan az a föld is közös haza, amelyre a szkopjei színház épült, amelyen háborúk véres korszakváltásai és vallási villongások söpörtek végig az elmúlt évszázadokban.

De áll egy ház, az „örök ház” a történelem viharában. Kie ez a ház? Az a ház, amely csendes tanúként szemlélte nemzetek forrongásait, boldogságát és könnyeit. A ház, amelynek erőterében személyes és kollektív történelem ütközik egymással. Merné bárki is teljes bizonyossággal magáénak vallani ezt a kis darab földet, amely ennyi emléket hordoz?

Megnyugvást a középpontot szimbolizáló anya-kép nyújt, amely végig ott őrködik a zavaros balkáni történet fölött. Mintha egy végtelen féltés óvná a még mindig születőben lévő rendet, mely egy fiktív világban – a színpadon, egy irigylésre méltó előadásban – mégis megszületik.

mikor? hol?

MITEM | április 20. – 19 óra • Nagyszínpad

a szkopjei macedón Nemzeti Színház előadása

macedón nyelven, magyar és angol felirattal

BUDAPEST 2015. ÁPRILIS 14–28.

FESTIVÁLPROGRAM

április 14.

KEDD

17:00

Gobbi Hilda Színpad

Miguel de Cervantes

ENTREMESES (Komédiák)

rendező: José Luis Gómez

Teatro de La Abadía – Madrid, Spanyolország
(1 óra 30 perc)

április 14.

KEDD

19:00

Nagyszínpad

Michel Deutsch – Matthias Langhoff

APOLLÓ MOZI

rendező: Matthias Langhoff

Théâtre de Lausanne – Vidy-Lausanne, Svájc
(3 óra – egy szünettel)

április 15.

SZERDA

19:00

Nagyszínpad

Bánffy Miklós: A nagyúr c. műve alapján

ISTEN OSTORA

rendező: Vidnyánszky Attila

Nemzeti Színház – Budapest, Magyarország
(3 óra 10 perc – egy szünettel)

április 16.

CSÜTÖRTÖK

17:00 és 20:00

Gobbi Hilda Színpad

Marivaux

ARLEQUIN, A SZERELEM ÁLTAL PALLÉROZVA

rendező: Thomas Jolly

Compagnie La Piccola Familia – Rouen, Franciaország
(1 óra 30 perc)

április 17.

PÉNTEK

18:00

Nagyszínpad

M. Dosztojevszkij

KARAMAZOV TESTVÉREK

rendező: Luk Perceval

Thalia Theater – Hamburg, Németország
(3 óra 30 perc – egy szünettel)

április 18.

SZOMBAT

15:00

Nagyszínpad

William Shakespeare

SZENTIVÁNÉJI ÁLOM

rendező: David Doiiasvili

Nemzeti Színház – Budapest, Magyarország
(3 óra 10 perc – egy szünettel)

április 18.

SZOMBAT

19:00

Gobbi Hilda Színpad

Tadeusz Rózewicz

FEHÉR HÁZASSÁG

rendező: Oleo Žigjčda

Maska Teatr – Poznań, Lengyelország

április 19.

VASÁRNAP

19:00

Nagyszínpad

A. P. Csehov

A SIRÁLY

rendező: Jan Bosse

Burgtheater Wien – Bécs, Ausztria
(2 óra 45 perc – egy szünettel)

április 20.

HÉTFŐ

19:00

Nagyszínpad

Jordan Plevneš

AZ ÖRÖK HÁZ

rendező: Dejan Projkovski

Nemzeti Színház – Skopje, Macedónia
(3 óra – egy szünettel)

április 21.

KEDD

19:00

Gobbi Hilda Színpad

I. Franko, KLJM, V. Barka nyomán

KUTYAHÁZ

rendező: Vlad Troickij

„DAKH” Kortárs Művészeti Központ – Kijev, Ukrajna
(2 óra – egy szünettel)

április 22.

SZERDA

19:00

Nagyszínpad

Eduardo de Filippo

BELSŐ HANGOK

rendező: Toni Servillo

Piccolo Teatro di Milano-Teatro d'Europa / Teatro di Roma /
Teatri Uniti di Napoli – Olaszország (1 óra 50 perc)

április 23.

CSÜTÖRTÖK

19:00

Nagyszínpad

Eduardo de Filippo

BELSŐ HANGOK

rendező: Toni Servillo

Piccolo Teatro di Milano-Teatro d'Europa / Teatro di Roma /
Teatri Uniti di Napoli – Olaszország (1 óra 50 perc)

április 24. PÉNTEK 19:00 Gobbi Hilda Színpad	THE CHRONIC LIFE rendező: Eugenio Barba Odin Teatret – Holstebro, Dánia (70 perc)
április 25. SZOMBAT 17:00 Gobbi Hilda Színpad	THE CHRONIC LIFE rendező: Eugenio Barba Odin Teatret – Holstebro, Dánia (70 perc)
április 25. SZOMBAT 19:00 Nagyszínpad	William Shakespeare A VIHAR rendező: Alekszandr Morfov Bukaresti Nemzeti Színház (TNB) – Románia (3 óra - egy szünettel)
április 26. VASÁRNAP 15:00 Kaszás Attila Terem	Matei Vişniec HANGOK A SÖTÉTBEN (bábelőadás) rendező: Éric Déniaud Collectif – Franciaország (50 perc)
április 27. HÉTFŐ 19:00 Gobbi Hilda Színpad	VERSO MEDEA rendező: Emma Dante „Sud C – Occidentale” – Palermo, Olaszország (75 perc)
április 27. HÉTFŐ 19:00 Nagyszínpad	Sarkadi – Fábri – Nádasy – Vincze KÖRHINTA rendező: Vidnyánszky Attila Nemzeti Színház – Budapest, Magyarország (1 óra 50 perc)
április 27. HÉTFŐ 17:00 Nagyszínpad	Valère Novarina ÍMIGYEN SZÓLA LOUIS DE FUNÈS rendező: Valère Novarina és Adélaïde Pralon Csokonai Nemzeti Színház – Debrecen, Magyarország (50 perc)
április 27. HÉTFŐ 21:00 Kaszás Attila Terem	Henrik Ibsen BRAND rendező: Zsótér Sándor Nemzeti Színház – Budapest, Magyarország (2 óra 30 perc - egy szünettel)
április 28. KEDD 17:00 és 21:00 Gobbi Hilda Színpad	William Faulkner A hang és a téboly című regénye alapján FAULKNER.CSEND rendező: Viktor Ryzsakov Művész Színház Iskola – Moszkva, Oroszország (2 óra 30 perc - egy szünettel)
április 28. KEDD 19:00 Nagyszínpad	Makszim Gorkij ÉJJELI MENEDÉKHELY rendező: Viktor Ryzsakov Nemzeti Színház – Budapest, Magyarország (1 óra 50 perc)

Körhinta
 Sarkadi Imre – Fábri Zoltán – Nádasy László művei alapján a szövegkönyvet írta: Vincze Zsuzsa

Pataki István – CSERHALMI GYÖRGY m. v. **I** Patakiné – SZÜCS NELLI **I** Bíró Máté – IFJ. VIDNYÁNSZKY ATTILA e. h. **I** Mari – KISS ANDREA e. h. **I** Farkas Sándor – FARKAS DÉNES

Közreműködik a Magyar Nemzeti Táncegyüttes // Hangfelvételen közreműködő zenészek: Balogh Kálmán – cimbalom, Madarász András – zongora, koboz, gitár, dob, Kovács Ferenc – trombita, Bede Péter – szaxofon, Rácz Csaba – cselló, Lelkes Tibor – nagybőgő, Novák Csaba – nagybőgő, Lakatos Róbert – hegedű, brácsa

Zene: Lakatos Róbert // Dísztet: Mira János // Jelmez és dramaturg: Vincze Zsuzsa // Rendezőasszisztens: Kernács Péter

Társrendező-Koreográfus: Zsuráfszky Zoltán

Rendező: Vidnyánszky Attila

mikor? hol?

PREMIER: 2015. február 20. • Nagyszínpad

KÖRHINTA

Szerelem, föld, házasság, érdekek. Vajon melyik a fontos? A fiatalok boldogsága, vagy hogy évszázadok paraszti törvénye szerint egyesüljenek a birtokok, amelyek majd megélhetést jelentenek egy új család számára. Szerelem? Lehet-e a pillanat boldogságára jövőt építeni? Erősebb a társadalom, a „föld a földhöz házasodik” törvénye, a józan ész, mint két ember egymás-akarása?

Vidnyánszky Attila rendező számára a történet személyes és társadalmi szála közül elsősorban a személyes a fontos. A szerlem ereje, hatalma, és a beteljesülő szerelemben a jövő lehetősége... Mindazok, akik látták a János vitéz és a Johanna a máglyán rendezését, megtapasztalhatták, hogy Vidnyánszky az érzelmek sodró erejét grandiózus színpadi kompozíciókban viszi színre. A nagyszerű szereposztás mellett a produkció dinamizmusáért a Nemzeti Táncgyűttes felel... Újra műfajokat átívelő, a prózát, a táncot, a zenét egyesítő költői színházi előadás született a Nemzetiben.

Gerő András

...azért, mert ebben a parasztoperettben a néző egy jegyért négy műfajt kap, arról is szólni kell, hogy ez a nagyszínpadon miként szervesül egésszé. A tánc összesimul a prózával, a próza nem töri szét a tánc karakterességét...

Parasztoperett

A Nemzeti Színház *Körhinta* című előadása – megítélésem szerint – olyan alkotás, amit a közönség szeretni fog.

Sok oka van ennek.

Az előadás műfaja leginkább az operetthez áll közel. Táncolnak, énekelnek, zenélnek és próza is van. A történet nem oly bonyolult – gondolkodásra és elgondolkodásra – nincs sok ok. Petőfit parafrázálva mondhatnám azt is, hogy a nézőt a mű megnézése után egy gondolat se fogja bántani. Pont úgy, ahogy a *Csárdáskirálynő* nyomán sem szoktunk meditatálni azon, hogy milyen társadalmi és nemzeti feszültségek voltak az Osztrák-Magyar Monarchiában.

Akárcsak az operettben, itt is az érzelmek dominálnak, s valójában a történet arról szól, hogy a szerelem elé bármennyi akadály is tornyosul, előbb-utóbb a szerelmesek egymáéi lesznek.

A Vidnyánszky Attila rendezte *Körhinta* ráadásul egy kulturális ikonná vált film frissített változata. Fábri Zoltán 1956-ban bemutatott alkotása beírta magát nemcsak a magyar, hanem a nemzetközi filmtörténetbe is. Egy nemzedék számára vált élménnyé, s az élmény hagyományozódik. Erejét jól mutatja, hogy a színdarab alkotói hangsúlyozottan élnek is vele: az előadás vége előtt nem sokkal bekísérik a színpadra az egyik egykori filmfőszereplőt, a napjainkra személyében is kulturális ikonná vált Töröcsik Marit, akit – mint egy operettprimadonnát – a közönség tombolva ünnepel.

A szüzsé a magyar paraszti világban játszódik, de – az operett szabályainak megfelelően – a parasztok inkább műparasztok. Büszkén hirdetik az ősinek tekintett igazságot, miszerint „föld a földdel”, „guba a gubával”, „suba a subával” házasodhat. Ezt a paradigmát töri ízzé-porrá Máté és Mari beteljesedő szerelme, akik az ősi szabályt megcáfolva saját, szabad választásuk nyomán lesznek egy pár. A műparaszti jelleg inkább a szóhasználatban és a klisészerű viselkedésben jelenik meg – itt jellemábrázolásról, a személyiség összetett mivoltáról nemigen lehet beszélni.

A műparaszti miliót ugyanakkor egészségesen és jól ellensúlyozza az a végig jelen lévő tánc kultúra, amely a darab szerves részét képezi, és a magyar paraszti világ igazi és hiteles panorámáját nyújtja. A Magyar Nemzeti Táncegyüttes érdeme ez (társrendező-koreográfus: Zsuráfszky Zoltán). Felvillantják a teljes kárpát-medencei, magyarnak tekintett tánc kultúrát. Elképesztően professzionális módon adnak dinamikát és életet a vérszegény történetnek. Paradox módon ez is az

operett-hasonlatot erősíti, hiszen az operett az a műfaj, ahol a néző egyet fizet, de négyet kap: táncot, zenét, éneket, szöveget.

Az előadás szerethetőségének persze ára is van, amire fentebb már utaltam is.

Hiányzik a karakterek összetettsége, hiányzik a ténylegesen átélhető dramaturgiai feszültség, ezért azután nincs is igazi katarzis. Jól jelzi ezt a problémahalmazt, hogy a darabban szereplő – egyébként kitűnő képességű – színészek sem nagyon találják meg az önkifejezés adekvát módjait. Az általam rendkívül kedvelt Cserhalmi György egyetlen mozog Pataki István szerepében: nehezen hihető, hogy kész lenne partnerét az érzelmi alapján választó lányát, Marit baltával agyoncsapni. Pataki, szerepe szerint, egy csökött gondolkodású, pénzches és földches parasztgazda, aki sem feleségét, sem lányát nem veszi emberszámba. A darab során elfogadja, hogy lánya szembeszegül az akaratával, de fogalmunk sincs arról, hogy ezt miért teszi: személyiségében nem áll be a dramaturgiai is érzékelhető fordulat. De ugyanez igaz a Marit alakító Kiss Andreára is: nála se tudjuk meg, hogy mitől szánja rá magát az apja elleni lázadásra. Azok a szereplők tudnak igazán jól nyújtani, akik végig „egyenlők” önmagukkal, mert viselkedésükben nincs változás: ilyen a Pataki feleségét, Mari anyját alakító Szűcs Nelli, a Mari szerelmét, Mátét alakító ifj. Vidnyánszky Attila és a kikoszorózott kérőt megformáló Farkas Dénes.

De éppen azért, mert ebben a parasztoperettben a néző egy jegyért négy műfajt kap, arról is szólni kell, hogy ez a nagyszínpadon miként szervesül egésszé. E tekintetben egészen impresszív megoldással találkozunk. A tánc összesimul a prózával, a próza nem töri szét a tánc karakterességét, a darabban feltűnő muzsikások illeszkednek mindenhez. Ebben a közegben még az sem feltűnő, hogy az éneklés jellege inkább amatőr, mintsem professzionális.

A happy end-del végződő szerelmi történet mindig örömmel tölti el a nézőt. Különösen akkor, ha a szereplők egy olyan démonnal küzdöttek meg sikeresen, ami a mai ember számára már viszonylag ismeretlen, hiszen az emberek érzelmi választását ma már kevésbé korlátozzák vagyoni alapú társadalmi konvenciók. Így viszont az egykoron életszerűnek tekinthető szüzsé ma már inkább mese; valami olyasmi, amiről tudjuk, hogy velünk nem eshet meg, de mégis egyszer régen így történt. S ezzel megkaptuk minden operett egyik legfőbb sajátosságát: a mesét.

Egybesimuló zene, tánc, ének, próza és mese: kell ennél több?

Horkay Hörcher Ferenc

Vidnyánszky pontosan tudja, milyen teátrumot szeretne: olyan élőt, lázasat és felhőjárót, amely túlmutat a szórakoztatáson és túl a divatos izmusokon, mely a színház eredeti – Istent dicsőítő és embert építő – funkcióihoz nyúl vissza.

Katartikus színházi este

Mindig erre vágyott a rendező. Sodró lendületű előadásra, mely tömegeket tud megmozgatni egy hatalmas színpadon, hogy egy lélegzettel mondjon végig, szóval és mozdulattal, énekkel és tánccal, egyedül és együtt, egy egyszerű és tiszta történetet, mely magával ragadja a színészt és a nézőt is, és végül fergeteges katarzissal zárul. Most megcsinálta.

Vidnyánszkyknak nagyon jól körülírható víziója van a színházról. Pontosan tudja, milyen teátrumot szeretne: olyan élőt, lázasat és felhőjárót, amely túlmutat a szórakoztatáson és túl a divatos izmusokon, mely a színház eredeti – Istent dicsőítő és embert építő – funkcióihoz nyúl vissza, azért, hogy az avantgárdnál is aktuálisabb örök kérdésekkel viaskodjon. Ám a Nemzetit körülölelő jeges lehelet hidegében, a politikai viták mérges gőzében, békétlen lelkiállapotban nem igazán sikerült eddig megcsinálnia. Erőfeszítései erőlködésnek bizonyultak, tervei utópisztikusnak tündek, lázadó gesztusa hőzöngésné, a múltat felmagasztaló meggyőződése anakronizmusként hatott. Pátoszkeresése sokszor modorosnak, máskor már-már giccsesnek látszott. S nagyot akarása ilyen mennyiségben, ilyen adagolásban túl sok egy Nemzeti Színház számára is. Ám a *Körhintával* bebizonyította, hogy víziója egyszerűen egyszerű megvalósítható – ha talán nem is könnyen ismételhető nap nap után.

Pedig a vidnyánszkyk gesztusok itt is olyan adagolásban áradnak, hogy azt hinnénk: megint túlló a célon. A Soós Imre és Töröcsik Mari nevével halhatatlanná tett történetet hogy merészelteti színpadra állítani? Hogy gondolja, hogy népi tánccal és népzenevel egy prózai színpadon is elboldogulhat – nem fél, hogy a sok „népi” elem eleven skanzenné teszi színházát? S persze a szimbolizálás (körhinta, léggömbök, favágás) is sokszor túl egyértelmű, időnként már saját paródiájának látszik. Az első negyedóra után a szkeptikusabb néző akár fel is adhatja: itt megint csak ugyanazok a patronok fognak elpukanni. Mintha egy néptánc-együttes előadásán járnánk, s azt várnák tőlünk, turistaként csodálkozunk el a hímzett népviseleten, az izes népi mondókákon és a színes népszokásokon. (Koreográfus Zsuráfszky Zoltán, jelmeztervező-dramaturg Vincze Zsuzsa.)

Aztán egyszer csak, szinte észrevétlenül, elkezdődik a történet. Eszköztelenül, vagyis inkább kevés eszközzel, de ezáltal annál hitelesebben. A falusi vurstli fényei kialszanak, a körhintát hajtó lendületes zene elhal, s ott találjuk magunkat a pusztán, a magyar ugaron. Egy parasztcsalád életébe pillanthatunk be, persze a faluközösség közegében. Az idősödő

apa (Cserhalmi György) már szeretné learatni élete sok-sok erőfeszítésének, mindennapi robotjának gyümölcseit: férjhez adná lányát (a főiskolás Kiss Andrea) egy módos fiatal gazdához (Farkas Dénes). Ám a lány mást szeret, egy szegény fiút (ifj. Vidnyánszky Attila). Shiába próbálja lebeszélni a lázadásról édesanyja (Szűcs Nelli), ő kitart szerelme mellett...

Mitől kezd el működni a darab? Természetesen nem attól, hogy már-már az egykori falukutatók szociografikus hitelességével, ugyanakkor a szimbólumok nyelvét is használva idézi fel a történeteket a rendezés. A vályogfalú parasztház, amelyben a család drámája leperreg, egyszerű és szívszorító közeget ad, szembeállítva a falut megjelenítő, forgószínpadra állított kocsma világával, ahol a két fiatal fellázad a rájuk kényszerített sors ellen. Más színpadi díszlet nem is nagyon kell (kivéve természetesen a nagyszínpadi méretű hintát, amelyre az ifjú szerelmespár – a film híres jelenetére utalva – felül (a díszlettervező Mira János), s mögöttük a levegőbe emelkedik a lánykórus is, különös égi kart alkotva.

Nem is az egyedi színészi alakítások teszik nevezetessé az előadást. Nyilvánvaló, hogy Cserhalmi György színpadi jelenléte a legerőteljesebb – az öregember alakját, mint egy durván faragott faszobrot formálja emlékeztetesen az „ösnemzetis” színész. A szerelmespárt megszemélyesítő fiatalok ártatlanok és tiszták. Szűcs Nelli egy elfojtott élet kínját tudja feleleveníteni a nagymonológban, s vannak jó pillanatai Farkas Dénesnek is, például amikor kellő gondossággal felölti az ünnepi gúnyját.

De az igazi, az őserőt a Magyar Nemzeti Táncegyüttes (volt Honvéd Táncszínház) jeleníti meg a színpadon. Énekelnek, táncolnak és színészkednek, ám leginkább lenyűgöző színpadi együttlétükkel tudják megfoghatóbbá tenni a magyar falu magába zárkózó életét. A színpadi változat nem jeleníti meg az ötvenes években játszódó események politikatörténeti hátterét, ezáltal mintegy visszaállítja a darabot az ahistorikusan mély magyar történelembe. Így a táncosok kavalkádja már-már a bahtyini középkori karneválok világát idézi, s a forgószínpadhoz igazított körtánc – például a májusfa körül – az örökké visszatérő, ciklikus természeti renddel szembesíti a nézőt. A fergeteges tánc, majd az egész színházat megremegtető, felzengő közös ének hatása – ismételjék el – katartikus.

Csiky Gergely

Ingyenélők vígjáték

Szederváry Kamilla – SÖPTEI ANDREA I Irén –
TARPAI VIKTÓRIA m. v. I Zátonyi Bence –
TÓTH LÁSZLÓ I Mosolygó Menyhért – BODROGI
GYULA I Timót Pál – SZARVAS JÓZSEF I Darvas
Károly – FEHÉR TIBOR I Bankó Béni – SCHNELL
ÁDÁM I Elza, a neje – TOMPOS KÁTYA I Tulipán,
szabó / Mákony Bálint – ÚJVÁRI ZOLTÁN I
Tulipánné / Mákonyné – NAGY MARI I Borcsa,
szakácsné – ÁCS ESZTER e. h. I Ordas Péter /
Házmester – VARGA JÓZSEF I Klimóczi Endre –
OLT TAMÁS I Jankó – BEZERÉDI BENEDEGÚZ,
PENKE SOMA I Senki Gáspár – MISKEY ROLAND,
GERŐ BOTOND I Mákony Zelma – GERŐ ANNA

Díszlet: Túri Erzsébet // Jelmez: Kárpáti Enikő //
Dramaturg: Kulcsár Edit // Súly: Gróf Kati // Ügyelő:
Lovass Ági // Rendezőasszisztens: Herpai Rita

Rendező: Lendvai Zoltán

mikor? hol?

PREMIER: 2015. február 21. • Gobbi Hilda Színpad

fotók: Eöri Szabó Zsolt

INGYENÉLŐK

Hazafias érzelmekkel manipuláló szélhámosok, őket múltjukkal zsaroló csalók, naív fiatalok és őket szégyentelenül kihasználó felnőttek. Boldogság, vagy legalább boldoguláskeresés. Kis magyar valóság. Az évszám az 1870-es évek. A helyszín: Pest-Buda. A műfaj: vígjáték. A szerző a kor egyik legizgalmasabb drámaírója, (nem) melleleg katolikus pap, teológiai professzor: Csiky Gergely. A darab, mely a Nemzeti Színházban debütált 1880-ban, most visszatér születése helyszínére. „A valódi drámaíró csak saját korának tükré lehet, utat kell törnie, korának ízlését kell szolgálnia, finomítva és nemesítve azt, korának mozgó eszméit, bajait és érényeit kell feltárnia” – fogalmazta meg ars poeticáját Csiky Gergely. Ezt annyiival kell kiegészítenünk, hogy a valódi dráma túléli szerzőjét, és az utókorhoz is szól, mert mindig aktuális.

Henrik Ibsen:

Brand

Kúnos László és Rakovszky Zsuzsa fordítása

Brand – TRILL ZSOLT ■ Brand anyja / Gerd – TÖRŐCSIK MARI ■ Ejnar, festő – MÁTYÁSSY BENCE ■ Ágnes – TROKÁN NÓRA m. v. ■ Bíró – MÁTRAY LÁSZLÓ m. v. ■ Orvos – SZATORY DÁVID ■ Prépost – HORVÁTH LAJOS OTTÓ ■ Harangozó – KRISTÁN ATTILA ■ Iskolamester – SZÜCS PÉTER PÁL m. v. ■ Asszony – MOLNÁR ERIKA m. v.

Díszlet: Ambrus Mária // Jelmeztervező: Benedek Mari // Dramaturg: Ungár Júlia // Rendezőasszisztens: Kolics Ágota

Rendező: Zsótér Sándor

mikor? hol?

Magyarországi ősbemutató: 2015. február 22. • Kaszás Attila Terem

A Törőcsik Mari által viselt bundát a LISKA biztosította (www.liskabunda.hu)

fotók: Eöri Szabó Zsolt

BRAND

Brand Istent szolgálja, de nem a szelíd nagyapónak képzelte szeretet és megbocsátás istenét, hanem egy fiatal, erős, megalkuvást nem ismerő, kérlelhetetlenül szigorú istent. Ahhoz, hogy az emberek méltók legyenek az ő istenére, hogy az életük és a hitük ne két dolog legyen, ahhoz teljesen meg kellene változniuk. Szülőfalujában, ahol éhínség dűl, felkérlik, legyen a papjuk. Brand nem követel többet az emberektől, mint saját magától, de az túl sok. Túl nehéz az élet. Híveit pofátlan hazugságokkal elfordítják tőle.

A mindent vagy semmit jegyében élt. Ő mindent odaadott. És nem ért el semmit. Nem lehet hazugságok, megalkuvások nélkül élni? Valószínűleg nem.

De kell, hogy legyenek Brandok, akikhez mérhetjük magunkat.

| fotók: Eöri Szabó Zsolt

JOHANNA A MÁGLYÁN

Látomások lánc a totális színház jegyében

– A szerzők zseniális megoldása, hogy Johanna életét nem időrendben – gyerekkorától a végkifejlet felé haladva – mutatják be; Johanna már a máglyán áll, és innen nézve visszafelé meséli el élete történetét. Felidézi a koncepciók pert, amelyben máglyahalálra ítélték, és eljut a kezdetekig, amikor még kisleány volt. Egyetlen hatalmas pillanat az egész mű: egyazon pontban ér Johanna a látomások által visszafelé elmondott élettörténetének az elejére, mint amikor fellobban a máglya. A kezdet és a vég, egy ember életének eleje és vége egy előadásnyi hosszúságú, másfél órányi drámai eseménysorozatba sűrítve. Többek között ettől olyan lenyűgöző ez a grandiózus drámai oratórium – mondja a rendező, Vidnyánszky Attila, aki számára ez a máglya, amelyben Johanna elég, könyvekből van összehordva, és az európai kultúra szemünk előtt zajló pusztulását hivatott megidézni.

– Célunk a színházi műfajok közötti határvonalak tudatos felszámolása – fogalmaz Vidnyánszky. – *A Johanna a máglyán* nem csak zene – bár zeneműként, koncertként is előadható – hanem SZÍNHÁZ. Nem dokumentumtörténet, hanem érzések, lüktetések sorozata, ami lehetőséget kínál arra, hogy továbbgondoljuk, dúsítsuk, még erőteljesebben bontsuk ki a történetet a látvány segítségével. Magával ragad

minket alkotókat is ez a mű, mert sodró lendületű és vad látomások lánc, szabad szárnyalás.

A Johannát alakító Tompos Kátya szerint mindig sokfelé irányuló figyelmet követel a színpad, ám ez most még bonyolultabb: nagyzenekar, operaénekesek, színészek, a kórus és a táncosok mind együtt alkotják meg azt a víziót, amit Johanna élete utolsó pillanataiban, a máglyán állva végigél.

– Johannának szilárd a hite – mondja Tompos Kátya. – Vállalja a végső magányt, a halált is, hogy végigvihesse, amit meg kell tennie. Az a hit, ami Johannát is eltölti, az egyes emberben születik meg, a lélek mélyén, mégis egyesül aztán sok ember által. Megfoghatatlan, mégis létezik. Ezt kell nekem és a társaimnak megmutatni, felmutatni, sugározni, hogy megrezdülhessen ez a történet a nézőkben. Olyan ez, mintha adnánk valamit, amitől a nézőben beindul a saját „problémamegoldó gépezete”.

Az előadás 2014 októberben nagy sikerrel szerepelt a szentpétervári Alexandrinszkij Színház nemzetközi fesztiválján.

„Maga Szent Mihály adta
ezt a kardot kezembe,
ezt a fényes,
hatalmas kardot.
Nem Gyűlölet a neve –
úgy hívják: Szeretet”.

Paul Claudel – Arthur Honegger

Johanna a máglyán

drámai oratórium egy részben

játsszák: TOMPOS KÁTYA, BLASKÓ PÉTER, UDVAROS DOROTTYA, BODROGI GYULA, NAGY MARI,
BAKOS-KISS GÁBOR, HUSZÁRIK KATA m. v., NOVÁK MILÁN AMBRUS m. v.

énekes szereplők: Kiss B. Atilla, Heiter Melinda, Gémes Katalin, Németh Rita, Hajdú András, Kristóf István,
Dékán Jenő

Közreműködők: MÁV Szimfonikus Zenekar // Budapesti Stúdió Kórus // Honvéd Férfikar // a Kodály
Zoltán Magyar Kórusiskola gyermekkara // Bozsik Yvette Társulat

Vezényel: Kocsár Balázs

Koreográfus: Bozsik Yvette // Dísztet és jelmez: Oleksandr Bilozub // Maszk: Varga-Járó Ilona

Rendező: Vidnyánszky Attila

mikor? hol?

március 7., 12., 25. – 19 óra | március 8. – 15 óra • Nagyszínpad

Per Olov Enquist

A tribádok éjszakája

játsszák: Crespo Rodrigo, Bakonyi Csilla,
Major Melinda, Schruff Milán, Tóth Rita

Díszlet: Bátonyi György // Jelmez: Kárpáti
Enikő

Rendező: Guelmino Sándor

mikor? hol?

március 10. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

18 éven aluliaknak nem ajánlott!

William Shakespeare

Vízkereszt, vagy amit akartok

játsszák: Mihályfi Balázs, Végh Péter, Szabó
Emília, Kardos Róbert, Jaskó Bálint, Dévai
Balázs, Kaszás Mihály, Maróti Attila, Danis
Lídia, Mihály Csaba, Bakonyi Csilla, Pásztor
Gábor, Megyeri Zoltán, Schruff Milán

Közreműködnek a Tatabányai Kamara
Filharmonikus Zenekar tagjai

Díszlet: Mogorósi Éva // Jelmez: Kárpáti
Enikő // Zene: Dobri Dániel / Mozgás:
Blaskó Borbála

Rendező: Hargitai Iván

mikor? hol?

március 11. – 19 óra • Nagyszínpad

Kolozsi Angéla – Pálfi Kata

Kutyafül, macskakő, egérút

játsszák: Pálfi Kata, Jaskó Bálint, Szolár Tibor

Zene: Juhász Levente

Rendező: Kolozsi Angéla

mikor? hol?

március 11. – 11 óra • Kaszás Attila Terem

ENQUIST, SHAKESPEARE ÉS GYEREK DARAB

Vendégségben a tatabányai Jászai Mari színház

A híres drámaíróról, August Strindbergéről szól *A tribádok éjszakája*, a hatalom játékait mutatja meg a *Vízkereszt, vagy amit akartok*, és a kisgyerek örömeire készült a *Kutyafül, macskakő, egérút* című előadás. A Nemzeti Színház rendszeresen vendégül lát egy-egy vidéki társulatot, ezúttal a tatabányai Jászai Mari Színházat.

Crespo Rodrigo, Major Melinda

A tribádok éjszakája

Író, színész, rendező – egy színpadi próba története. Férj, feleség, szerető, és egy mit sem sejtő kívülálló – egy házasság drámája. Egy drámát próbálnak, aminek az a címe: Az erősebb. Egy drámát próbálnak próbálni, de fontosabb, hogy melyikük az erősebb. Próbálnak próbálni, de házasságuk drámája az erősebb. Nem szokványos próba, nem szokványos házasság, nem szokványos éjszaka. Egy darab, ami aztán 1889. március 9-i bemutatóján megbukik. Egy házasság, amit ezt követően felbontanak. És egy nem szokványos, ámde szerte a világon nagy sikerrel játszott dráma, ami egy megbukott darabról és egy megbukott házasságról szól.

Vízkereszt, vagy amit akartok

A Vízkereszt remekbeszabott kabaré, szatíra, szerelmi történet és identitásdráma. Sok zene és dal kell hozzá, humorérzék és drámai véna. Látszólag könnyű futam ez a verbalításában zseniális angol drámaíró tollából, aki azért sose tud csak felszínes lenni. Bohóctréfái végén összeszorul a szív, szerelmi romantikája vad szexualitássá lényegül át, könnyed flörtjei mögött felsejlik egy végzet drámája, hanyagul odavetett figuráiról is hosszú esszék írhatók, valódi sorsok árnyékát vetik. Olyan zseni, mint Mozart. Olyan virtuóz, olyan könnyed és olyan mély. Olyan kiismerhetetlen.

Shakespeare-t játszani mindig mámorító kihívás a színészeknek és a rendezőnek, mindig megdöbbentően friss élményt okozó, felkavaró a nézőknek. Egy zseniális drámaíró, aki minden csacskaságát és egyedi, megdöbbentő erejét ismeri a színháznak. Színházra termelt színházcsinálóknak és csodálatos színházi élményre vágyó nézőknek való! Megszólalt a harmadik figyelmeztetés: színpadra fel! Tessék vigyázni, jön az élet édes-bús görbetükre!

Pálfi Kata, Szolár Tibor | fotók: a színház archívuma

Kutyafül, macskakő, egérút

Kutya-macska barátságok és macska-egér játékok három óvodásra 50 percben, egy felvonásban. Tokány Benyus, a kutya, Milóza Dísz Terka, a macska és Kurta Lacika, az egér nem ismerik egymást. Ahogy gazdáik: Tibi, Kata és Bálint sem. Mind a hatan első napjaikat töltik az óvodában, és ez egyiküknek sem könnyű: Tibi és Tokány Benyus sokat sírdogál, Kata és Milóza Dísz Terka sokat magyaráz, Bálint és Kurta Lacika sokat dühöng. Kutya-macska barátságot macska-egér játék követ, kutyabajt egéritetés – de nem árulunk zsákbamacskát: végül minden ebsont beforr.

Lax Judit, Szabadi Emőke, Nádasdi Péter | fotó: Richtarsík Mihály

Molnár Ferenc

Liliom

játsszák:

Nádasdi Péter, Lax Judit,
Szabadi Emőke, Madarász
Máté, Kövesdi Szabó
Mária, Illés Oszkár, Petrik
Szilárd, Havasi Péter,
Bocsárszky Attila, Kuczik
Mária/Szabó Zsófia

Dramaturg: Forgács Mik-
lós // Díszlet: Jozef Ciller //
Jelmez: Latócky Katalin //
Zene: Lakatos Róbert

Rendező:

Lubomír Vajdička

mikor? hol?

március 31. – 19 óra
Gobbi Hilda Színház

A kassai Thália Színház
vendégjátéka

A kassai Thália

1969-ben néhány fiatal színházrajongó kezdeményezésére közakarattól és közadakozásból jött létre a Vox humana – emberi hang elnevezésű magyar nyelvű színház Kassán. A név hamarosan szemet szűrt a dubčeki „emberi arculatú társadalom” ellenzőinek. Az elnevezést betiltották, és a társulatot büntetésül a komáromi Magyar Területi Színházhoz csatolták. Ekkor vette fel a kassai részleg a Thália Színház elnevezést.

Az első bemutatóra 1969. november 29-én került sor Beke Sándor alapító rendezésében. A következő két évtizedben a kassai magyar Ipariskola tornaterme jelentette e színházat. Az 1989-es társadalmi változások után a Thália Színház végre önállósulhatott. 1990-től Kassai Thália Színház néven működik. 1994-ben nyílt meg a 100 férőhelyes Márai Stúdiószínház.

Évi 160-180 előadásukból mintegy 60-at Kassán, a többi Szlovákia egyéb településein tartják, de gyakran vendégszerepelnek Magyarországon is. A 21 fős társulat 10 előadásból álló repertoárral rendelkezik.

LILIOM**A 45 éves kassai Thália Színház vendégjátéka**

Molnár Ferenc közismert és közkedvelt magyar színdarabját egy kiváló szlovák rendező, Lubomír Vajdička állította színpadra, akit a kassai Thália Színház több művésze is mesterének tekint.

A *Liliom* érzelmekkel teli, balladai hangvételű, keserű története a múlt századforduló Budapestjére vezet. A Városligetben induló eseményeken keresztül egy vagány hintáslegény és egy szelíd, hűséges cseléd lány szerelme bomlik ki a közönség szeme előtt. Megleivenedik a kor nagyvárosi atmoszférája, a külvárosi nyüzsgés, a vurstli, a kabarék világa. Liliom és Julika egy ligeti éjszakán találkoznak, amikor mindketten fellázadtak és szembeszálltak a világgal. Egyásra találtak, de talán mégsem egymásnak valók. Mindketten büszkéek és vágyakozók.

Liliom kalandokat akar, pezsgést és jólétet, sikert, pénzt, csillogást, addig Julika megelégszik azzal, amit a kopott mindennapok kínálnak, és képes szerény körülmények között is boldog lenni. Liliom nyughatatlan szeretnivaló szélhámos, Julika okos, tiszta, méltóságteljes nő, és még maguk és egymás előtt is titkolják mit is éreznek igazán. Mikor Liliom megtudja, hogy Julika gyereket vár, mindent egy lapra tesz fel, barátja Ficsúr rábeszélésére elvállal egy utolsó egy rablást... A kudarc után az önérzetes Liliom kétségbeesésében csak a halálban látja a megoldást. Molnár Ferenc a legsötétebb, tragikus pillanatok után is megtalálja a költői, álomszerű fordulatot...

Mucsi Zoltán, Lázár Kati | fotó: Garamvári Gábor

NEHÉZ

Bukás ez, vagy csak a sorsunk, hogy nem lehetett másként?

Sebzettek, sérülékenyek, esendőek vagyunk, de éppen esendőségünkön keresztül tudjuk egymást megérinteni. Csakhogy olyan korban élünk, amelyben az esendőséget el szokás tagadni. Ez szerintem ember- és lételles gondolkodás. Az esendőség a létezés alapélménye. Éppen ez teszi lehetővé, hogy ne rettegjünk a másiktól. Mert egyikünk sem tökéletes. A tökéletes félelmetes – és érdektelen, unalmas. Azért szánt az Úr csak hat napot a teremtésre, mert nem akarta, hogy tökéletes legyen” – írja a szerző, Háy János.

Hogy hogyan is kéne élni. Élnünk. Ezt kérdezi Háy. Kérdezi. Nem mondja. Mert nem tudja. Mi sem tudjuk, mi is csak kérdezzük. Hogy hol basszuk el. Ha egyáltalán. Mert hiszen csak élünk. És abba ugye bele szoktunk halni. Mások legalábbis. Ezidáig mások. Mi is megyünk persze arrafelé, merthogy nekünk is benne van ez a pakliban. De még nem ez a lap következik. És hogy ne ez következze, mentjük át magunkat a holnapba, a holnapokba. Szerелеmmel, melóval, alkohollal, apró hazugságokkal, öncsalásokkal. Mindannyian így. Felbukkanunk, szépek és ártatlanok voltunk, és mondták rólunk: ebből a gyerekből lesz valami. Aztán lett, meg nem lett. De mi is az a valami? És mi a nem valami? Már nem vagyunk olyan szépek és ártatlanok, de megyünk előre. Ami merre is van. Például a híd felé, hogy a korlátján átfordulva miénk legyen a zuhanás. A zuhanás káprázata a faleveleken megcsillanó fényfoltokkal, és a megérkezés a hideg kövekre, a földre. A vége. A pakliból a mi lapunk.

Bukás ez vagy csak a sorsunk, hogy nem lehetett másként? Mert ez volt a mi utunk. Az enyém, a tiéd, a Gabi nevű főhőse, akit Kapa fog játszani. A *Nehez*et írva, rendezve, játszva, nézve, megy ki-ki a maga útján. Kepeszt kifulladásig. Van, aki tovább bírja, van, akinek, azt mondjuk, sikerül, van, mint például a mi hősünk, ki a Gabi nevet kapta,

akinek, azt mondjuk, nem sikerül. Az úton sikerek, mint például egy jó előadás, és bukások, mint például egy rossz előadás... Kockakövek az úton. A sors szívdobbanásai. Az út van és van rajta a menés és van a megérkezés.

Ez maga az egész – de ez nem elbaszás, ez nem bukás. Ez maga az élet, ami nehéz. „Nehéz volt. Neki is nehéz volt, hogy visszakerült oda, ahová visszakerülni nem akart. De most már könnyű.” Ezt mondja majd Valaki, aki áll a hídon, és nézi a testet a földön. Lehetett volna másként? Annak ott, a földön, a földben, nem lehetett. Ez volt az ő útja. A lap a pakliban.

BÉRCZES LÁSZLÓ

DÍJAK: POSZT 2011 – legjobb férfialakítás: MUCSI ZOLTÁN; Kritikusok Díja 2011 – legjobb férfialakítás: MUCSI ZOLTÁN, legjobb női epizódalakítás: LÁZÁR KATI

Háy János

Nehez

játsszák: Mucsi Zoltán, Lázár Kati, Gados Béla, Ilyés Róbert, Moldvai Kiss Andrea, Jerger Balázs / Pásztor Tibor

Díszlet: Sárkány Sándor // Jelmez: Kárpáti Enikő // Zene: Dresch Mihály

Rendező: Bérczes László

mikor? hol?

március 23. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

A Bárka Színház vendégjátéka

HÁZTŰZ- NÉZŐ

Gogol mint összetett koktél –
az Alekszandrinszkij Színház
vendégjátéka a Nemzetiben

Gogol komédiájával, a Háztűznézővel érkezik Oroszország egyik vezető teátruma a Nemzeti Színházba. A szentpétervári Alekszandrinszkij Színház társulata tavaly a MITEM-en hatalmas sikert aratott a Zéró liturgia című előadással.

Gogol fergeteges komédiájának 173 évvel ezelőtt volt az ősbemutatója Pétervárott, az Alekszandrinszkij Színházban, Oroszország egyik legpatinásabb intézményében. Azóta a *Háztűznéző* – *A revizor* mellett – az Alekszandrinszkij minden korszakában jelentős szerepet játszott, repertoárjának máig legnépszerűbb darabja.

A színház művészeti vezetője, és az előadás rendezője számára Gogol öröksége hosszú évek óta fontos ihletforrásként szolgál.

– Gogollal különösen óvatosan kell bánni – figyelmeztet Valerij Fokin. – Amikor már-már azt gondolnád, hogy egész közeli barátságba keveredtél vele, egyszer csak jön egy pillanat, és jól fejbe kólint. Töreksem arra, hogy ezt sohase felejtsem el. Úgy alakult, hogy Gogol szövegeit nagyon sokszor állítottam színpadra. Diákkoromtól fogva beleszerettem a műveibe, a főiskolán is Gogol alapján készítettem a diplomamunkámat. És azóta is folyamatosan szükségét érzem, hogy vissza-visszatérjek hozzá, nem tudok ráunni. Többször

is rendeztem a *Háztűznézőt* – először Lengyelországban és Dél-Koreában, aztán Oroszországban. De ezek az előadások egyáltalán nem hasonlítanak egymásra, hiszen más a nyelv, más a gondolkodás. Gogol pedig egyszerűen kimeríthetetlen. Magával ragadó szerző, a műveiben minden megtalálható – a realizmus is, a fantasztikum is, ez egy igencsak összetett koktél. Enciklopédiája annak az orosz karakternek, amely nem változik meg az idők során – amely mindeképpen ottmarad benne egyfajta alaptermészetként. Gogolnál ez a karakter igen erőteljesen kifejezésre jut, és nem csak a negatív vonások tekintetében – vélekedik a rendező.

Az ötletes – hol befelé, hol kifelé nyíló – díszlet érzékletesen hangsúlyozza a kényelmes, szinte „oblomovi” díványon heverésző főhős, Podkoljoszin udvari tanácsos „útját”: kilépését belső világából az ellenséges mindennapokba, amelyekben senki sem érzi magát biztonságban...

| fotók: Alekszandrinszkij Színház

Fokin rendezése a főhősnek azt az örök vívódását ábrázolja, amelynek során saját belső világát igyekszik megőrizni a külvilág abszurd realitásával szemben. A külső valóság abszurditása képtelen trükkökre és különös játzmákra készíti a szereplőket, akik folyamatosan a gonosz, démoni erők csábításának hálójában vergődnek. Ilyen szórakoztató játzmának tűnik a hat kérő udvarlása is Agafja Tyihonovna Kupergyagina számára, mivel a kereskedő lánya még álmaiban, a képzeletében sem képes olyan választottra lelni, aki a számára elfogadható minden létező emberi erénnyel rendelkezik. „Végso soron csak meg kell nősi a embernek” – jelenti ki Podkoljoszin udvari tanácsos, az egyik udvarló. S míg a vetélytársak kicsinyes, apró cselszövésekkel egymástól próbálnak megszabadulni, addig Podkoljoszin és Agafja Tyihonovna Kupergyagina is arra a következtetésre jut, hogy egy házasságot végso soron alaposan meg kell fontolni...

Nyikolaj Gogol:

Háztűznéző

komédia két részben – orosz nyelven, magyar felirattal

játsszák: Julia Marcsenko, Jelena Lipec, Maria Kuznyecova, Igor Volkov, Dmitrij Liszenkov, Pavel Jurinov, Andrej Matyukov, Valentyin Zaharov, Julia Szokolova, Arkagyij Volgin, Szvjatoszlav Cseresnyicsenko, Alekszej Frolov, Ljubov Butirszkaja

Díszlet, jelmez: Alekszandr Borovszkij // Zene: Leonyid Gyeszjatnyikov // Zenei vezető, rendezőasszisztens: Ivan Blagogyor // Látvány: Damir Ismagilov // Mozgás: Alekszej Mirosnicsenko

Rendezte: Valerij Fokin

mikor? hol?

március 28., 29. – 19 óra • Nagyszínpad

Az előadás 2009-ben elnyerte az orosz nemzeti színházi fesztiválon, az Arany Maszkon a legjobb rendezés és a legjobb díszlet díját. A *Háztűznéző* vendég szerepelt a párizsi Théâtre de la Ville-ben, a Nemzeti Színházak varsói találkozóján, illetve a Dél-Koreai Gyeonggi Arts Centerben és a Seoul Arts Center-ben is.

Nem kell lemenni kutyába!

Pályafutásom legkínosabb epizódjai kapcsolódnak a *Kopaszkutya*hoz – a filmhez és a lemezhez.

Egy veteránokból álló zenekar sikert kereső, kétségbeesett és végül sikeres próbálkozásait mutatja be a film. Magam 35 éves voltam ekkor (1980-ban járunk), és néhány évvel korábban csak a zene szeretete miatt, saját örömömről hoztam létre a zenekart, amely aztán számomra megmagyarázhatatlan sikere miatt bekerült a filmbe.

A forgatókönyvből előzetesen nem derült ki, mi lesz a végeredmény – ez általában minden filmnél így van –, de világos volt, hogy a „Le kell menni kutyába!” üzenetéről lesz majd szó. Semmiféle érzem, szeretet nincs a műben. Sem barátság, sem szerelem, sem a zene szeretete.

Hogy érzékeltessem a gondjaimat, elmondom, hogy csak irtózas-összecsapások árán sikerült az 1980-ban először Magyarországra látogató és velünk koncertező Allen Ginsberget bevinni a filmbe, miközben ő a rockhoz közelálló beat-költészetet képviselte, és ezt én nagyra értékeltem.

Dramaturgiai megfontolásból kitaláltak egy menedzser szerepet is, amit sosem értettem, ráadásul az illetőnek semmi köze nem volt a zenéhez. Ezen kívül fel kellett használnunk a zenekar repertoárjából már meglévő számokat – *Kőbánya blues*, *Tetovált lány*, *Ki vagyok én?*, *Tobacco road* stb. – és a koncepció kedvéért néhány szöveget meg kellett változtatnunk. Így egyre jobban elmosódott a Hobo Blues Band és a filmbeli zenekar különbsége. A közönség jelentős része azt hitte, rólunk szól a film, amelybe a ránk a *Kopaszkutya*nál vagy a *Farocknál* inkább jellemző dalok, mint például a *Középeurópai Hobo blues II.*, az *Operett* vagy az *Oly sokáig voltunk lenn* nem szerepeltek.

Sosem voltunk senki zenekara. Sem a csöveseket, sem az értelmiségieket, senki mást sem képviseltünk soha, csak magunkat. A film miatt ránk ragadt egy bélyeg, ami teljesen elütött a zenekar gondolkodásától és zenéjétől. Elvállaltuk a szerepeket, megírtuk a dalokat, de arról előzetesen szó sem volt, hogy összekapcsolódjon a HBB és a *Kopaszkutya* zenekar léte.

A film erősen és okosan rájátszott az akkorra már kialakult óriási ismertségünkre, még egy tabáni HBB-koncertünket is felvették, ahol bluesokat és József Attila-verseket is játszottunk. Ezek sem kerültek be a filmbe.

Egy filmgyári forgatás alatt a büfében megkérdeztem Szinetár Miklóst, aki akkor az MTV művészeti vezetője volt, miért tiltott ki bennünket a televízióból, nem is sejtve, hogy később a *Kopaszkutya* lemezt is betiltják, bár a film játszási engedélyt kapott. Azt mondta: utánanézz.

Szomjas György rendező munkája megérdemelten hatalmas sikert aratott. A maga módján jó film lett, de nekem úgy kellett, mint egy púp a hátamra. Az album csak 12 év múlva jelenhetett meg, és a következő három évben a saját sikerünk ellen kellett harcolnom, megértetni és elfogadtatni a közönséggel, hogy nem kell lemenni kutyába. Végül az *Oly sokáig voltunk lenn* (1982) és a *Vadászat* (1984) fogadtatása megoldotta a gondjaimat.

Tudom, hogy írásom nem a legjobb reklám az előadásnak (amelynek zenéje nem azonos a filmben hallhatóval, és amelyre szerencsére minden jegy elfogyott). De hazudni nem fogok.

Tisztelettel: HOBO

| fotó: Eöri Szabó Zsolt

Hobo 70

Koncertsorozattal ajándékozza meg a Nemzeti Színház közönségét az idén 70 éves Hobo, valamint a Póka Egon, Szakadati Mátyás, ifj. Tornóczky Ferenc és Fekete-Kovács Kornél alkotta formáció, a Hobo és Bandája. Az *Úton lenni a boldogság* címre keresztelt sorozatban három olyan műsor is helyet kapott, amelynek dalai annak idején nem kerülhettek lemezre: *Vissza a gyökerekhez*, *Szimpátia az ördöggel*, *Kopaszkutya*. A többi alkalom egy-egy lemezhez kötődik: *Középeurópai Hobo Blues*, *Oly sokáig voltunk lenni*, *Vadászat*. Decemberben a *Requiem a bluesért* lemez bemutatójára is a Nemzeti Színházban került sor, akárcsak a *Vén gazember áriája* című nagyszabású születésnapi koncertre.

HOBO FEBRUÁR 13-ÁN VOLT 70 ÉVES. ISTEN ÉLTESSE!

Kopaszkutya

*Inkább költ az ember nőre,
Nincs igény a kutyabőrre,
Minden ebnek van jövője,
Hogyha nincsen túl szép szőre.*

*A kutyákat fodrász nyírja,
Sampon is van, hogyha bírja,
Ne sajnáld a kutyát, kopasz,
Nemsokára itt a tavasz.*

*Le kell menni kutyába!
Légy a kutyák királya!
Ne királyok kutyája!
Kopaszkutya, csókolj meg!
Kopaszkutya, harapj meg!
Kopaszkutya, csókolj meg!*

*Életemben siker legyen,
Gyorsan kopasz kutyát vegyen.
Messze már a török, tatár,
Nincs szebb, mint egy kopasz agár.*

*Le kell menni kutyába!
Légy a kutyák királya!
Ne királyok kutyája!
Kopaszkutya, csókolj meg!
Kopaszkutya, harapj meg!
Kopaszkutya, csókolj meg!*

*Kopaszkutya balhéból!
Jót harapunk egymásból!
Jót harapunk egymásból!*

Kopaszkutya

FEKETEBÁRÁNY BLUES – ILLATOS DAL – ENYÉM, TIÉD, MIÉNK –
HOBÓ BLUES I. (Muddy Waters) – JOHNNY B. GOODE (Chuck Berry)
– INDULNOD KELL (Freddie McDowell) – TOBACCO ROAD (John D.
Loudermilk) – HOSSZÚLÁBÚ ASSZONY – FAROCK – KÖBÁNYA BLUES
– BUNKÓ VAGYOK – BELLADONNA – TETOVÁLT LÁNY – TORTA – BYE
BYE JOHNNY (Chuck Berry) – KOPASZKUTYA

mikor? hol?

március 27. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

A SZÍNHÁZÉRT MINDENT, DE NEM MINDENÁRON

Nagy-Kálózy Eszter a sima pálya buktatóiról, a megélt pillanatról, a tervezett rögtönzésekről és a riasztó megosztottságról

A Fekete ég – A fehér felhő című darabban

Nagy-Kálózy Eszter nem gyűjti a róla szóló újságcikkeket, nem olvas kritikákat, a szakmai elismeréseit, díjait sem fényezgeti és titkos naplója sincs. A színházról és a szerepeiről szívesen, de szűkszavúan beszél. Óvatosan fogalmaz. Zavarja a politikai megosztottság a kultúrában, és az is, hogy minden szó kiforgatható, félremagyarázható: szerinte a színházban csak az számít, ami a színpadon történik. Ott viszont a közügyekről sem hallgathat, például ha éppen a nagy elődöket, Jászai Marit vagy Fedák Sárít kell idéznie.

A fehér felbő című Molnár Ferenc-darabhoz készült felvonásnyi előhangban, a *Fekete égb*ben Fedák Sári és Jászai Mari alakjába bújik. A híres színésznők emlékirataiból, naplóbejegyzéseiből idéző Nagy-Kálózy Eszternek van-e saját naplója? Jó lenne beleolvasni!

– Sajnos nincs naplóm. Pedig sokszor elkezdtem már írni, de az első oldalnál tovább nem jutottam. Valami mindig fontosabb vagy sürgősebb volt. Most olvasom Gyarmati Fanni naplóját, abban is, és természetesen a *Fekete égb*ben elhangzó visszaemlékezésekben is benne van a „figyelmeztetés”, hogy fel kell jegyeznünk, meg kell örökítenünk az eseményeket. Az idő múlásával elfelejtjük a részleteket, összemosódnak, elmaszatolódnak a képek. Olyan ez, mint mikor éjjel álmodunk valamit, reggel még emlékszünk rá, de ha nem jegyezzük fel, ha nem meséljük el valakinek, estére az álom semmivé lesz. Tényleg kellene egy napló! A nagy egész szempontjából talán nincs jelentősége minden részletnek, de néha egy-egy apróság is árnyalhatja a hiteles képet. Aztán ha eljön az idő, amikor lassan a végéhez közeledik az én történetem is, odaadhatnám a gyermekeimnek. Tessék! Itt van. Mindent leírtam. Ez vagyok. Ez történt velem. Nemcsak miattam, nemcsak az emlékidézés miatt lehetne ez fontos, hanem mert egy napló kordokumentum is. A mi pályánkon különösen sok mindent megél az ember. Jászai Mari naplójában ez is benne van.

A *Fekete égb*ben elhangzó naplórészletekből az is kiderült, Jászai Mari – saját pályájának eseményei mellett – a közéletre is figyelt...

– Azt hiszem, akkor még be lehetett fogni, át lehetett látni a közéletet. Azóta annyira kinyílt a világ, annyi hír, információ ér az emberhez, hogy szinte képtelenség követni a történetek, a politikai változásokat, a különböző emberi játszmákat.

A mai színésznő – jelesül Nagy-Kálózy Eszter – mennyire figyel a közélet eseményeire?

– Nem lehet nem odafigyelni a hírekre, a közélet eseményeire, annyira átpolitizált minden, hogy szinte bármiből kiolvashatnak politikai üzeneteket, bármibe belemagyarázhatnak kampánycélokat. Természetesen én is érzékelem az ország megosztottságát, a közélet feszültségét. Ráadásul mindez befurakodott a színházak világába is. Pedig nem volna szabad, hogy így legyen. Az átpolitizáltság megmérgezi a mindennapokat. És én nem akarom, hogy az életemben, a szakmai döntéseimben ez bármit is irányítson vagy befolyásoljon. Nekem – és azt gondolom, hogy még nagyon sok pályatársamnak is – elsősorban a hivatásunk, a munkánk, a színház a fontos. Tehát elsősorban ezzel kell foglalkoznunk.

De hogy zárhatnánk ki a közéletet, ha a színház napjaink kérdéseire keresi a választ?

– Persze! A színház már a darabválasztással is reagál a jelenre. A mai közönséghez kell szólnunk, nekik akarunk valamit mondani. A rendezés nyilván hangsúlyt adhat bizonyos gondolatoknak, de én mint színész csak az előadás egészét szolgálva, azon belül – a rám osztott szerepnek megfelelően – beszélhetek napjaink kérdéseiről. A közügyekkel kapcsolatos magánvéleménynek más fórumokon adhatok hangot, ha akarok.

Ennyit a jelenről?! Erről ne is beszéljünk?

– Pedig éppen ez lenne a legfontosabb: a jelenünk megélése. A mindennapokban vagy a múlton rágódunk, az elmulasztott lehetőségeken sopánkodunk, esetleg nosztalgizunk, vagy rohanunk, hogy minél

Rudolf Péterrel a Peter és Jerry című Albee-darab debreceni előadásában | fotó: Kállai Tóth Anett

hamarabb elintézzük a dolgainkat. Nagyon gyakran sürgetnénk az időt, hogy minél hamarabb túl legyünk ezen vagy azon az ügyön. Tehát nem törődünk a jelennel. A színész számára különösen fontos az a koncentrátság, amikor – mint egy gyermek játék közben – tudomást sem veszünk a külvilágról. Azt kell megélnünk valóságként, ami éppen akkor és ott történik velünk a színpadon.

Eddig leginkább csak a színházról beszéltünk, pedig korábbi interjúiban sokszor elmondta: eredetileg filmszínész-nőnek készült. Azt viszont nem árulta el, hogy kik voltak a filmes kedvencek, a nagy példaképek?!

– Mivel vidéken, Tatabányán éltünk, színházi előadásokra ritkán jutottunk el, viszont a filmeket áhítattal bámultam. Nem egyetlen film, és nem egyetlen színésznő volt a kedvencem. Olyan nagyszerű művészekre emlékszem, mint Marina Vlady vagy Vanessa Redgrave. Akkoriban még nem volt ilyen erős az amerikai filmdömping, nagyon sok európai minőségi alkotást láthattunk a tévében. Kiharcoltam a szüleimnél, hogy esténként megnézhessem az úgynevezett nagyfilmet.

A legtöbb színésznek van egy jó sztorija a felvételijéről.

Korábbi interjúiból leginkább csak annyi derül ki: jelentkezett, elsőre felvették és kész. Ilyen egyszerű lett volna?

– Sajnos, most sem tudom valami jó sztorival kiegészíteni az eddig elmondottakat. Amióta az eszemet tudom, erre a pályára készültem. A szüleim elfogadták és helyesnek tartották a döntésem, de szerettek volna, ha a biztonság kedvéért beadom a jelentkezési lapom a jogra is. De csak a színművészetire jelentkeztem! Gyermekkoromtól kezdve olyan határozottan színész akartam lenni, hogy a leghalványabb jelét sem szerettem volna adni annak, hogy esetleg valami más pályán is el tu-

dom képzelni a jövőmet. Arra emlékszem, hogy Kerényi Imre volt az egyik felvételiztető tanár, később az osztályfőnököm, a másik Simon Zsuzsa, és a második rosta utáni előkészítő foglalkozásokon Kerényi Imre a nevemen szólított. Ez nagyon jó előjel volt.

Természetesen sikerült!

– Akkor számomra ez természetes volt. Erre készültem. Hittem abban, hogy ez az én utam. Csak sokkal később kezdtem aggodalmaskodni.

Másodévesen már filmezett. Főiskolásként a Madách Színházban játszott. Minden simán ment!

– Tényleg nincs okom a panaszra. Nagyon hamar komoly szerepeket kaptam. Ádám Ottó rendezőnek köszönhetően a *Villámfény* című tévéjátékban Huszti Péterrel, Almási Évával játszhattam. Makk Károllyal is ebben az időben forgattam először, ez volt *Az utolsó kézirat*. Főiskolásként kaptam meg Csinszka szerepét Deák Krisztina filmjében. A veszprémi tévéalálkozón nekem ítélték a legjobb női alakítás díját. Aztán jött sorban a többi filmszerep. Később a Sanghaj Nemzetközi Tévéalálkozón nekem ítélték a legjobb női alakítás díját, kritikusok díját, a közönség díját...

Azt legutóbb egy televíziós műsorban mesélte, hogy akkor egy kínai producer győzködte, maradjon ott. Nem maradt. De Hollywood sem vonzotta?

– Dehogynem. Kislánként én is elképzeltem, hogy majd Hollywoodban forgatok, és világhírű művészekkel dolgozom. Annak idején a sanghaji felkérésre természetesen nem mondtam, hiszen akkor már itthon várt a kislányom és a fiam. Még főiskolás voltam, amikor Flóra megszületett, majd később jött Olivér és Szonja. Itt volt a családom, és

Egy darab, két szerep, három arc – a Szentivánéji Álomban Horváth Lajos Ottóval és Szarvas Józseffel

magyar színészként itthon van feladatom. Abban az időben itthon is nagyon sok filmszerepet kaptam.

A főiskola után mégis vidékre, Kaposvárra szerződött.

Távol a filmezési lehetőségektől.

– A főiskola után el kellett döntenem, hogyan tovább. Játsoztam már a Madách Színházban, hívtak a Radnótiba és Kaposvárra is. Talán azért döntöttem Kaposvár mellett, mert nem akartam, hogy úgy tűnjék: a korábbi sikereimet meglovagolva haladok előre. Végzett színészként új közegben, tiszta lappal akartam kezdeni a színházi munkát.

Nemcsak a filmezés, a színház is vonzotta?

– Szerettem én a színházat, de a pályám elején a filmet sokkal inkább sajátomnak éreztem. Egészen más a színházi létezés, mint egy filmforgatás. Lehet, hogy egy jelenetet többször fel kell venni, de a filmszerepet egyszer kell jól megcsinálni. A színházban a hosszú próbafolyamat végén sincs teljesen kész egy előadás: estéről estére újra meg kell élni azt a bizonyos szerepet, újra kell teremteni minden helyzetet. Kaposváron nagyon sok jó szerepet kaptam. Kiváló művészekkel játszottam görög drámában, Shakespeare-tragédiában, Csehov-darabban, mesjátékban...

Mondhatjuk azt: Kaposváron szerette meg igazán a színházat?

– Kaposvár nagyon jó iskola volt, de a színház varázsát, a csapatmunka örömeit csak később, a Művész Színházban éreztem át igazán. Ebben Taub János rendezőnek óriási szerepe volt. Ő pontosan tudta, mit akar megmutatni a színpadon, minden jelenetet, minden helyzetet úgy épített fel, hogy akkor is megszületett az a bizonyos színházi pillanat, ha

éppen kevésbé voltunk koncentráltak. Minden pillanatot a legapróbb részletekig kidolgozott. Ebben a színházi összhangzatban minden szólam a helyén volt.

Improvizálásról akkor még szó sem lehetett?!

– Bármelyik színpadon, bármikor adódhat olyan váratlan helyzet, amikor szükség van a színészi improvizálásra. Erre fel kell készülni. De értem a célzást: a férjemmel, Rudolf Péterrel a '90-es években a Korona Pódiumon kezdtük a rögtönzésekre épülő esteket. Mikes Lilla hívott bennünket egy darabba játszani, de idő hiányában nem tudtuk vállalni a feladatot, és akkor vetette fel: mi lenne, ha improvizálnánk. A férjem boldogan mondott igent, mivel ő már főiskolásként is kedvelte ezt a műfajt, nekem viszont új volt, korábban nem sokat foglalkoztam vele, de azt mondtam: vágjunk bele. Ott a nézők adtak helyzeteket, szerepeket. Egészen másként működött, mint a későbbi *Beugró*. Nem volt könnyű, de nagyon élveztük...

Ezt a technikát a civil életben is hasznosítja?

– Bárhol előfordulnak váratlan események, de ha ilyenkor improvizálok, az nem a színészettel, inkább a női ravaszsággal függ össze. A nők ösztönösen érzik, hogyan kell egy nehéz helyzetből kimenekülni. A civil életben színészként inkább elbújnék. Ismeretlenként szeretek közlekedni, hivatalba menni, ügyeket intézni, bevásárolni... Úgy szeretem a dolgokat megélni, ahogy vannak.

Évekig szabadúszóként dolgozott. Nem zavarta a szabadság bizonytalansága?

– A szabadúszás függetlenséget, új lehetőségeket is tartogathat a színész számára, de ha valahová vendégként hívnak, az idegen közeget

„Nekem fontos a jó társulat, ahol vannak barátok, ahol ismerjük egymást, van közös múltunk, és őszintén meg tudjuk beszélni a dolgainkat. Az plusz energiákat ad az embernek, ha bízhatunk egymásban, ha egy-egy munkában össze tudunk kapaszkodni.”

előbb meg kell ismerni, és néha nagyon sok időbe és energiába telik, amíg bennünket is elfogadnak olyannak, amilyenek vagyunk. Újra és újra meg kell küzdenünk azért, hogy önmagunk lehessünk, hogy merjünk olyanok lenni, amilyenek vagyunk.

Szerencsére az utóbbi időben – bár hivatalosan szabadúszó voltam – a Centrál Színházban számoltak velem, rendszeresen kaptam szerepeket. Tehát nem éreztem azt, hogy a levegőben lógnék. Volt hol játszani, tartoztam valahová. Nekem fontos a jó társulat, ahol vannak barátok, ahol ismerjük egymást, van közös múltunk, és őszintén meg tudjuk beszélni a dolgainkat. Az plusz energiákat ad az embernek, ha bízhatunk egymásban, ha egy-egy munkában össze tudunk kapaszkodni.

Egy évtizednyi szabadúszás után miért éppen a Nemzeti Színházban lett újra társulati tag?

– Mert hívott az igazgató. Mert korábban is rendezett már Vidnyánszky Attila, és szerettem vele dolgozni...

Mert rangot jelent a Nemzeti Színház társulatának tagja lenni?

– Én korábban már voltam tag a Nemzetiben. Eredetileg 2002-ben Schwajda Györggyel, a színházat elindító csapattal érkeztem ide. De aztán zűrös időszak következett: Schwajda elment, és már én sem akartam maradni. Természetesen megtiszteltetés a Nemzetiben játszani. Bár számomra a színházban leginkább a feladat és a társulat a fontos. Én ott érzem jól magam, ahol olyan emberek vesznek körül, akikkel jól tudok együtt dolgozni.

Mint például Rudolf Péterrel...

– Igen, vele tényleg tudunk együtt dolgozni.

Nagy-Kálózy Eszter

Jászai Mari-díjas, Érdemes és Kiváló művész. Gyöngyösön született, 1988-ban végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. Pályáját még főiskolásként a Madách Színházban kezdte 1986-ban. Játszott Kaposváron, Budapesten a Radnóti-ban, a Művész Színházban, a Kelemen László Színkörben, az Új Színházban, majd Sopronban és Veszprémben. 2002 után 2013 óta újra a Nemzeti Színház társulatának tagja.

Filmszerepeiért megkapta a Veszprémi TV találkozó legjobb női alakítás díját, a Sanghaji Nemzetközi TV találkozó legjobb női alakítás díja mellett a kritikusok és közönség díjában is részesült, a Szocsi Filmfesztiválon megkapta a legjobb színésznőnek járó elismerést.

A 2014/2015-ös évadban a *Szentivánéji álom*, a *Fekete ég – A fehér felhő* előadásokban látható. Áprilisban Márai Sándor *Befejezetlen szimfónia* című egyfelvonásosában lép színpadra.

Őt nem hívta ide Vidnyánszky Attila?

– Már Debrecenbe is hívta! Ott rendezett bennünket együtt Attila a *Peter és Jerry* című Albee-darabban. Később ide, a Nemzeti Színházba is hívta Pétert, ő jött is volna szívesen, de nagyon sok más munkája volt. Akkor kezdte forgatni a *Kassabkifli* című hatrészes tévéjátékot, ezért úgy érezte, nem tudna eleget tenni az itteni feladatoknak, nem lenne

fair, ha elfogadná a felkérést. Akkor nemet mondott, de ez persze nem jelent végleges döntést.

A Kossuthkifliben vénséges vén öregasszony lesz. Mer csúnya is lenni...
– Persze. Egyébként a férjem azt mondta, neki öregasszonyként is szép voltam... Gondolom, vigasztalni akart.

Most itt a Nemzetiben este a Szentivánéji álomban tündéerként repked majd, de előtte még repülési próbája lesz. Bármilyen akrobata mutatványra rávethető?
– Már nem. Korábban sportoltam, könnyebben mozogtam, talán bátrabb is voltam.

Ebben a darabban nyújtott teljesítményéért, Hippolyta és Titánia megformálásáért megkapta Gyula városától a Sík Ferenc nívódíjat. Ez az elismerés hányadik már a díjai sorában?
– Sokadik...

De főhelyre került a vitrinben?!
– Nagyon szép ez díj. A szívemnek különösen kedves. De nem a lakás főhelyén díszlegnek az elismeréseim.

Az újságcikkeket gyűjti?
– Régen anyukámék gyűjtötték, de az utóbbi időben talán már ők sem.

Úgy tűnik, soha senkinek nem beszél a nehézségekről, kudarcokról. Hiába is kérdezném?
– Dehogynem! Az például nagyon nehéz volt, amikor az első nemzeti időszak után elmentem Sopronba, de még itt is és már az Új Színház-

ban is játszottam. Állandóan úton voltam, ingáztam a három színház között, és gondoskodnom kellett volna a családomról is. Többször előfordult, hogy előadás előtt úgy éreztem, semmire sem emlékszem. Újra és újra elolvastam a szövegem, mégis minden este bakiztam. Az egész év feszültségben telt. Föl kellett dolgoznom magamban, mi történt velem, rengeteg önmarcangolással, gyötrődéssel telt az az időszak. Már néha abban sem voltam biztos, jó nyomon járok-e? Biztos, hogy ez az én utam?

Esetleg a pályaelhagyás is felvetődött?
– El is mentem a Pázmány Péter Egyetemre, angol szakon tanultam, de közben dolgoztam is, este előadások voltak, délelőtti próbák. Kénytelen voltam feladni az egyetememet.

Tehát végül mégis a színház mellett döntött!
– A mai napig előfordul, hogy felvetődik bennem a kérdés: nem kellene inkább valami mást csinálnom? Engem nagyon zavar, hogy ennyire megosztott a színházi világ. Borzasztóan bánt, hogy valakivel csak azért nem állnak szóba, vagy nem fogadják a köszönését, mert ebben vagy abban a színházban játszik. Nagyon nehezen tudom kezelni ezeket a helyzeteket. Néha teljesen kimerít az állandó készenlét, a folyamatos figyelem, hogy vigyázzak a szavaimra, és nehogy félreérthetően fogalmazzak. Nem tudom mindenkinek elmondani, hogy én ez vagyok, én én vagyok, és mindenki tartsa tiszteltben a másik ember véleményét, gondolatait. Tudomásul kellene vennünk, hogy egy csónakban evezünk, ugyanazért a kultúráért dolgozunk.

FILIP GABRIELLA

| az interjúképeket és a Nemzeti Színház előadasképeit készítette: Eöri Szabó Zsolt

VÍZIÓK A GRAVITÁCIÓ ELLENÉBEN

Tériszonyos színészek, légi koreográfia és a repülés tökéletes színpadi illúziója

A seprűtechnikával lélegzetelállítóan szabad mozgást valósíthatnak meg, amihez vagány, bátor színészekre van szükség.
A János vitéz előadásain a nézők láthatják: Szücs Nelli megfelelt a „vagányság-próbán”.

Levegőben táncoló tündérek, seprűnyélen suhanó boszorkányok, égen bicikliző vitézek, díszlet felett levitáló hősök. Ez ma már nem álom, hanem az illúziókeltés valósága a Nemzetiben. Mindez annak köszönhető, hogy a varázslatokért felelős színházi szakmák közül a reptetés technikája fejlődött az elmúlt két évtizedben a leglátványosabban.

„A reptetés nem attól lesz varázslattá, hogy a színészeket a magasba emelik vagy oldalirányba húzzák, hanem attól, ha a mozdulatsor kiszámíthatatlan. Így merülhet fel pillanatokra a nézőben: lehet, hogy a szereplő valóban repül!”

Mihály Gábor, az Airwalking vezetője: a reptetés sokkal több, mint csupán technika – nélkülözhetetlen a művészi látásmód és a kölcsönös bizalom a biztonság érdekében

A repülés iránti vágy egyidős az emberiséggel. Már a görög Ikaroszt is megigézte a magasság, de figyelmen kívül hagyta apja intelmét, és a nap megolvasztotta tollakból és viaszból készült szárnyait. Az égbe emelkedés semmihez sem hasonlítható, mámoros érzését leginkább az asztronauták tapasztalhatják meg az űrben. Éppen erről szól a Nemzetiben látható *Mesés férfiak szárnyakkal*, amely Ikarosztól Gagarinig mutatja meg a földtől az égbe emelkedni vágyó ember küzdelmét. Igaz, itt a repülés illúzióját elsősorban a színészek földi munkája kelti, míg a *Szentivánéji álom*ban maga a technika válik művészi eszközzé.

Több mint technika

A nézőben a repülés illúzióját keltő trükköket nemcsak világhírű bűvészek alkalmazzák, hanem a filmesek mellett a színházi rendezők is. Mihály Gábor, a színházi és filmes reptetéssel foglalkozó beszédes nevű Airwalking (légi séta) vezetője azt meséli, hogy az amerikai filmipar fejlődésével párhuzamosan Magyarországon saját erőből képezték magukat a reptető szakemberek, akik idővel kialakították a színpadi szereplők esztétikus légi mozgatásának technikai repertoárját.

A függőleges, illetve az oldal- és keresztirányú repülés különféle trükkjeihez a külföldi színházakban és filmstúdiókban alkalmazott eszközöket és gépeket Magyarországon munkavédelmi okokból sokáig nem engedték használni. Ezért sok *hogyanra* saját maguknak kellett megtalálniuk a választ, mert a hazai szabályozás nem vett tudomást a reptetés speciális effektjeiről akkor sem, amikor az eszköz már a kezükben volt.

– A reptetés sokkal több, mint csupán technika – vallja húszéves tapasztalattal a háta mögött Mihály Gábor, aki szerint a profi színpadi repülés kivitelezéséhez nélkülözhetetlen a művészi látásmód és a köl-

csonös bizalom a biztonság érdekében. A Nemzeti Színházban az épület 2002-es megnyitása óta dolgozó tizenkét fős cég két tagja, Mihály László és Rideg Mátyás a világ élvonalába tartozó szakemberek. A csapat eleinte alpinista eszközökkel dolgozott, de mára a legkomolyabb nagyjátékfilmes reptetési technikával rendelkeznek, és átlagosan havi harminc előadásban reptetnek szerte az országban.

Félelem nélkül

– Nincs az a rendezői elképzelés, ami felülírhatná a legfőbb szabályt: első a biztonság – szögezi le Mihály Gábor, miközben munkatársai a színpad két oldalán, a takarásban a *Szentivánéji álom* látványos repülési jelenetéhez készítik elő Nagy-Kálózy Esztert és Horváth Lajos Ottót.

A reptetéshez használt köteleknek és eszközöknek mindig tízszer akkora súlyt kell elbírnuk, mint amennyit valójában emelnek. Két lépcsős biztonsági rendszert használnak, vagyis ha bármelyik elem elszakad, elromlik, azonnal helyettesíti azt egy másik, így a repülő színész soha nem eshet le. Az Airwalking nem gépi, hanem kézi vezérlésű, ellen-súlyos rendszert alkalmaz, ami a súlyok emelése miatt esetenként négy-öt szakember összehangolt és koncentrált munkáját igényli, ugyanakkor ez a módszer komolyabb, precízebb trükkökre ad lehetőséget.

– Fontos, hogy a színésszel már a munka megkezdése előtt bizalmat építsünk ki. Munkatársaimmal odafigyelünk arra, hogy a kommunikáción, a jelenlétünk nyugalmat és bizalmat sugározzon, különben a színész nem fog tudni félelmétől megszabadulva, szerepére koncentrálni a levegőben kecsesen suhanni – magyarázza a szakember és hozzáteszi: színésze válogatja, hogy a repülést felszabadító élményként éli-e meg, vagy a tériszony leküzdésével járó feladatként, de a munka mindenképpen tizenöt-húszperces betanulással kezdődik, és a

A Szentivánéji álomban Titánia (Nagy-Kálózy Eszter) és Oberon (Horváth Lajos Ottó) előbb két hatalmas kört tesz meg a színpad légtérében, majd középen folytatódik a légi dialógus

reptetéses jeleneteket minden előadás előtt elpróbálják. Mihály Gábor tapasztalata szerint a félelem – ami teljesen természetes emberi reakció – általában felülírható.

– Szarvas Józsefnek *Az ember tragédiájában* Ádámként fejjel a föld felé kellett zuhannia, és bizony félt. A jelenet végül mindig gyönyörűen és hatásosan sikerült. Az erről készült fotóra, amit ajándékba adtam neki, egy idézetet írtam: „Az bátor, aki a félelem ellenében is képes cselekedni”.

Valóban repül

A Nemzeti sok emeletnyi zsinórpádlásában az alumínium pályákon rögzített reptető kötelek akár tíz-tizenöt métert is emelhetik a szereplőket, ami hatásos térélményt nyújt a nézőnek. Ezt csak fokozza, hogy nem kizárólag egyenletes sebességű lefelé és felfelé mozgatról van szó, hanem akár keresztmozgásokról is. A reptetés iránya mellett annak sebessége is gazdagítja az adott jelenet dramaturgiáját.

– Egyszerre kell leküzdenünk a gravitáció kihívásait, és megvalósítanunk a rendezők vízióit – foglalja össze Mihály Gábor, aki a munkáját legszívesebben légi koreográfiának tekinti. – A rendezők elmondják az elképzelésüket, én pedig a művészi szempontokat és a színészek adottságait figyelembe véve megrendezem a repülést, és kitalálom a technikai megoldásokat. Ha például szerelmi jelenetet kell a levegőben megterveznem, akkor az érzelmeket kifejező távolodásokat és közeledéseket, az alakzatokat, a színészek karjának, lábának mozgását, a testtartást mind a repülési munka részeként én dolgozom ki. A reptetés nem attól lesz varázslattá, hogy a színészeket a magasba

emelik vagy oldalirányba húzzák, hanem attól, ha a mozdulatsor kiszámíthatatlan. Szükség van váratlan koreográfiai elemekre, így merülhet fel pillanatokra a nézőben: lehet, hogy a szereplő valóban repül! Ennek az illúzióknak a megteremtése a feladat.

Tökéletes illúzió

A reptetéshez a sziklamászókéhoz hasonló testhevedert használnak. Ehhez csatlakozik a két tartókötel, amelyek két kocsin keresztül kapcsolódnak az ellensúlyhoz. A kocsik a zsinórpádlás alatt elhelyezett pályán futnak, ezek garantálják a lengésmentes megállításokat. A testhevedereket a jelmezek általában eltakarják, így a nézőtér felől szemlélve szinte tökéletes a lebegés, a repülés és a szárnyalás illúziója. A természetes, megakadásoktól mentes repülést nem csak az ellensúlyokat mozgató reptetők befolyásolják, hanem a színészek összehangolt mozdulatai is. Ahogy a próbák folyamán a rendező földi utasításai finomodnak, úgy a légi koreográfia instrukciói is folyamatos pontosításokra, kiigazításokra szorulnak. A kapálózó lábak, az emelő kötelek görcsösen szorongató kezek vagy épp a hevederből túlságosan előredőlő testek nem keltik egy kecses tündér, egy seprűjén suhanó boszorkány vagy libbenő angyal látszatát.

A *Szentivánéji álom* előadásában a tündérek párharcához körülbelül kétperces repülési jelenetet tervezett Mihály Gábor. A tündérkirálynőt és a tündérkirályt, Titániát és Oberont alakító Nagy-Kálózy Eszter és Horváth Lajos Ottó két hatalmas kört tesz meg a nagyszínpad teljes szélességében, mielőtt középen lebegve összetalálkoznak és folytatják légi dialógusukat.

Biztonság mindenk felett: reptetés közben egy pillanatra sem lanyhul a figyelem...

... a kötelek, hevederek tízszeres súlyt is kibírnának

– Bár a tériszony alapérzés repülés közben, a színpadi párbeszéd és a szerepre figyelés segít csökkenteni a félelemérzetet – meséli az előadás előtti reptetési próbán Horváth Lajos Ottó, aki hozzáteszi: a hevederben ülve a fegyelmezettségre kell a legjobban figyelni, mert ha kicsit is beleng a kötél, kaszálni kezdenek a karokkal-lábakkal, és oda a jelenet könnyed légiessége.

Harry Potter seprűje

Az Airwalking egyik leglátványosabb trükkje a boszorkányröptetés seprűvel, amit a Nemzeti Színház *János vitéz* előadásában is megcsodálhat a közönség, amikor a banyát alakító Szűcs Nelli szeli a színpadi eget.

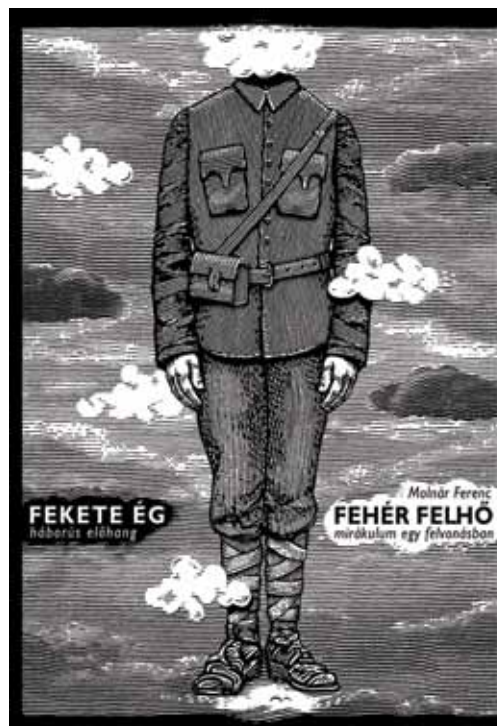
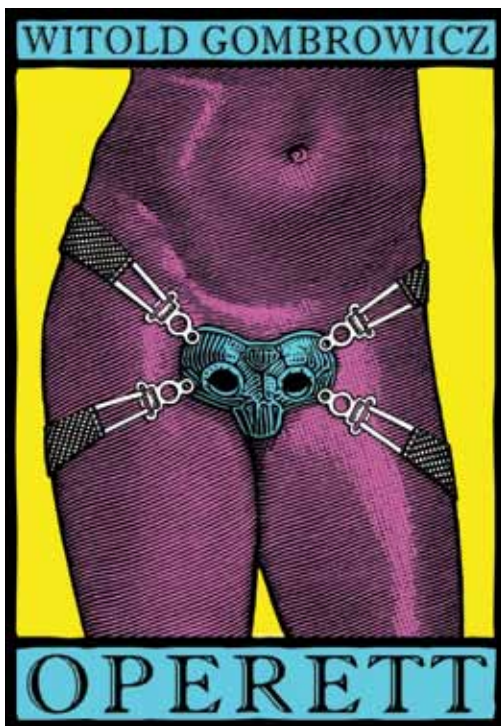
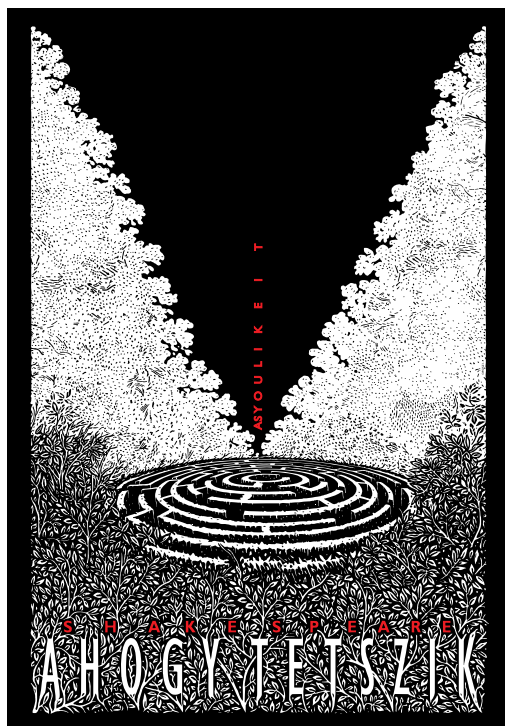
– Ezt az effektet többek közt olyan filmek hatására kezdtük kikísérletezni, mint a *Harry Potter* – idézi fel a reptető. A seprűtechnikával lélegzetelállítóan szabad mozgást valósíthatnak meg, amihez vagány, bátor színészekre van szükség, mert a szereplőknek gyakran teljesen le kell dőlniük az eszközről.

A hollywoodi filmeket idéző trükkök technikai titkairól kérdezve Mihály Gábor csak annyit árul el: próbálták már levédetni az ötleteiket, ami a folyamat összetettsége miatt nem lehetséges. Így végül azzal a dicsőséggel kellett „megelégedniük”, hogy ilyen varázslatokra Magyarországon rajtuk kívül más nem képes.

KRUPA ZSÓFIA

| fotók: Eöri Szabó Zsolt

A „SZEMKISZÚRÁS” MŰVÉSZETE

Orosz István plakáttervező az egymondatoságról, a szabadságról és a cenzúráról, a rokfortos zsemlegalacsin hasznáról

Illúziókeltés, a szem becsapása, figyelemfelkeltés, intellektuális csavarok, ütős ötletek – így ismerjük Orosz István plakátjait. A világhírű tervező ezúttal az alkotó önállóságáról és a megrendelő hatalmáról, a néző alkotói szerepéről és a műfaj funkcióváltásáról beszél. És természetesen arról is, hogyan születnek a Nemzeti Színház idei évadjának a plakátjai.

Több mint harminc éve használja az Utisz művésznévét. Odüsszeusz nevezte így magát a küklupsz-kalandban, aminek során kiszúrta az óriás egyetlen szemét.

– A plakát a képzőművészeti műfajok közül a legharsányabb, „legszemkiszúróbb”. Az a dolga, hogy valamire felhívja a figyelmet, illik tehát bevetni mindent. Ugyanakkor minden vizuális műfaj él az illúziókeltéssel. Képzőművészként én is foglalkozom azzal, amit a szem becsapásának, megtévesztésének lehet nevezni, ezt jelenti az erre használt elegáns francia kifejezés, a trompe-l’oeil (tromplőj) is. Amikor tehát a „szemkiszúrásról” beszélünk, azt értem alatta, hogy éljünk olyan eszközzel, ami szokatlan, különös, furcsa.

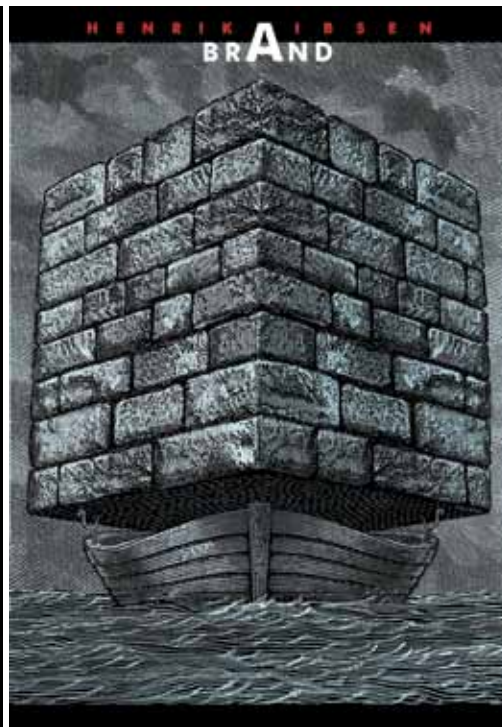
A háromdimenziós terek „kifordítása”, plakátokon apró részletek megrajzolása valóban szokatlan!

– Meglepő módon nem nagyon használják ki a plakátnak azt a tulajdonságát, hogy általában messze van, amikor meglátjuk, ám ha érde-

kel minket, akkor közelebb megyünk hozzá. Távolról is, közelről is jelenthet valamit – valami mást. Ezért megpróbáltam tudatosan olyan plakátokat rajzolni, amelyek kihasználják ezeket a különböző jelentéseket, például arcképet látok távolról, ám ha közel megyek, akkor kiderül, apró tájképelemekből tevődik össze, és az arcot már nem is látom. Az illúzió birodalmába tartozó effekteket használhatok, és ezekkel beszélgetek a nézőt az alkotásba. Mert néző és alkotó a műtárgyhoz képest külön oldalon áll.

És a néző is alkotó?

– Vannak, akik ezt mondják, és én is hajlok efelé: a művet a néző hozza létre azzal, hogy megnézi, véleményt alkot róla. Kettőn áll a vásár, de a néző minimum egyenrangú fél. Ezért, ha olyan megjegyzést, értelmezést hallok egy plakátommal kapcsolatban, ami nekem nem jutott eszembe, nem azt mondom Arany János-i módon, hogy „gondolta a fene”, hanem örülök: ez azt jelenti, hogy most kezd önálló életet élni.

Orosz István

Kossuth-, Balázs Béla- és Munkácsy-díjas, Erdemes művész. Grafikus, animációsfilm-rendező. 1951-ben született Kecskeméten. 1975-ben végzett a Magyar Iparművészeti Főiskola grafika szakán.

Az animációs filmkészítés mellett autonóm és alkalmazott grafikával, elsősorban plakáttal, valamint illusztrációval pályája kezdete óta foglalkozik. Az Alliance Graphique Internationale, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia, valamint a Magyar Művészeti Akadémia tagja. Szépirodalommal is foglalkozik, két verseskötete, egy novelláskötete és két esszékötetet jelent meg.

Néhány fontos díja: a Brnoi Grafikai Biennálé aranyérme (1990), a Lahti Plakát Biennálé első helyezése (1991), Munkácsy Mihály-díj (1993), az Amerikai Illusztrátorok Társaságának aranyérme (2001), Életműdíj a II. Aranyrajzszög kiállításon (2003), a Kecskeméti Animációs Filmfesztivál nagydíja (2005), Ruettenscheidt Díj (Essen, 2007), Prima Díj (2013).

Vizuálisan is abszolút egyértelmű viszont a legismertebb plakátja, a *Tovarisi, konyec!* Elvtársak, vége! – szölt a felirat, és egy tányérsapkás, hízott nyakú szovjet katonát ábrázolt hátulról.

– Annál valóban nem volt semmilyen illúziókeltő játék, és nem kívánt mély intellektuális tartalmat sem. Űtös képre volt szükség – ami akkor szokatlan volt, vagy inkább úgy mondom, merész. 1989-ben kellett némi vakmerőség ilyen módon felszólítani a szovjet csapatokat, hogy hagyják el hazánkat. A kimondás volt a meglepetés.

Nagyon sok vizuális inger ér ma minket, igen sok a „mit mennyiért” tartalmú reklámplakát. Ahhoz, hogy észrevegyük, hogyan tud egy színházi plakát „szemkiverő” lenni?

– A kulturális plakátoknál nemcsak a látvánnyal, a pusztán információval szeretnénk odavonni a tekintetet, el is akarjuk gondolkodtatni a szemlélőt. Fontos a vizuális hatás, de ilyenkor nem a „szemkiverést” tekintjük elsődlegesnek, hanem intellektuális eszközökkel is élni kell.

Mindez „egyetlen szóba” sűrítve? Sőt, még tömörebben, hiszen ön úgy fogalmazott: „Ha plakáttervező akarsz lenni, próbáld meg egyetlen mondatba összefoglalni az egészet... Hagyj el mindent, ami nem feltétlenül szükséges... És ha már egyetlen betűre sincs szükséged, készen van a plakát.”

– Igen, ez nagyon tömör műfaj. Néha ugyan elsül az ember keze, és kijön egy érdekes grafika, de csak nagyon ritkán. Ezért fontos, hogy a plakátkészítő járja alaposan körül a témát, próbálja pontosan megfogalmazni, mit akar, és igyekezzen lehántani a lényegtelen részeket.

Tisztában kell lennem azzal, mit akarok csinálni! Találni kell egy jelképet, egy metaforát, ami pontosan azt tükrözi, amiről szólnia kell a plakátnak. Ám ez még kevés. Kerülve a vizuális közhelyeket – mert a plakát, éppen a harsánysága miatt gyakran él ezekkel –, érdekesnek is kell lennie, hogy fölhívja magára a figyelmet.

Azt mondja, tudnia kell, mit akar. És ha a megrendelő mást akar?

– Itt fel kell vetni a kérdést: mennyire független műfaj a plakát? Mennyire tud önálló lenni, illetve kell-e, és ha igen, milyen mértékben kell alkalmazkodnia – esetünkben a színházhoz. Mi grafikusok, plakátosok hajlunk arra, hogy független műfaj. Természetesen egy színházi plakát készítésekor ismernünk kell a darabot, akár a rendezést is. De nem kell mindenben alájátszani, tökéletesen lemásolni, mert annak sok értelme nincs. Talán hiba is lenne együttműködni a látványban a díszlettel és a jelmezzel. Ugyanakkor minél többet vissza kell tükrözni az előadásból.

Amit a tervező még nem is ismerhet...

– Általában úgy kezdek dolgozni, hogy a próbák még el sem kezdődtek, hiszen a plakátnak jóval hamarabb készen kell lennie... Így előfordul, hogy a premier után még eszembe jutnak ötletek, vagy valamit másképp csinálnék. Mégis: a plakáttal önálló értelmezés születik, önálló műfaji eszközöket használva. Jussanak eszünkbe a régi színházi plakátok! Például a nagyok a múlt századfordulóról: Toulouse-Lautrec, Mucha, Cheret, Grasset. Ma már csak látványos és kifejező plakátjaikat ismerhetjük, az előadást nem, sőt, a plakátokról tudjuk, hogy egyáltalán mi történt a színházban.

A trükk a saját életterében: a nagy képen a művészre figyelünk, mögötte csak díszlet az összevissza könyvek sokasága... De a kisebb képen (ahogyan a plakátot messziről látjuk), a könyvek alkotta halálfejlé dominál.

A blogján számos trükköt ajánl, hogyan lehet elkerülni szerző, rendező és mindenféle színházi ember ráhatását a készülő plakátra – még a szírének ellen bevetett odüsszeusi trükköt, a fül rokfortos zsemlegalacsinnal való bedugaszolását sem veti el... Hogyan készül valójában egy színházi plakát?

– A darabot ismernem kell, és beszélek a rendezővel is, aki elmondja a koncepciót, ami, gyanítom, még változni fog, de ez normális. Ez az alap. Ezen túl különbözőek a darabok és a rendezők. A Nemzetiben egy évad során találkoztam magyar, lengyel, orosz, grúz rendezővel. Volt darab, amit jól ismertem, volt, amit át kellett olvasnom. Nagyon különbözőképpen készülnek a plakátok, de ez a szép, nincsenek sémák. Volt, hogy rögtön az első tervem jól sikerült, éreztem, együtt van a fejemben, ami kell. És volt olyan is, hogy a sokadik ceruzavázlat után sem sikerült megtalálom a megoldást, vagy a rendező nem gondolta úgy, hogy telitalálat lett. Ilyenkor a szöveg újraolvasása inspirál, együtt kell élni a darabbal, amennyire lehet, és amennyi idő adatik rá. Most például a *Körhintához* dolgozom. Ismerem a híres filmet, átolvastam hozzá a film alapjául szolgáló Sarkadi-novellákat, beszéltem a rendezővel is. Volt több olyan tervem, amiről azt gondoltam, hogy plakát-szerű, sodró és lendületes, de tény, hogy eltartott egy darabig, amíg Vidnyánszky Attilával egymás háttára csaptunk.

És mi lesz száz év múlva, amikor úgy tekintenek majd Orosz István színházi plakátjaira, mint mi most például Toulouse-Lautrec műveire – a színházi élmény nélkül?

– Lehet, hogy már nekem is van ilyen plakátom. A diplomamunkám is színházi plakát volt, és miután kikerültem a főiskoláról, rögtön elkezdtem ezzel foglalkozni. A 70-es évek közepén díszletet és plakátot is terveztem Kecskeméten, ahol a legendás Ruszt József volt a főren-

dező. Sokat tanultam tőle a színházról. Rendezései egy részének a szövegkönyve is egészen egyedi volt. Például színpadra állította Solohov monumentális regényét, a *Csendes Dont*, de Schiller *Stuart Mária*jából, Racine *Berenice*-éből is új átiratot készített. Nem tudom, ezeket fölveték-e videóra, maradt-e belőlük valami. Talán kritikák, néhány fotó és a plakát. Azt remélem, hogy igen, mondanak valamit arról is, hogy milyen volt a kecskeméti színház akkoriban.

Ma ugyanúgy működik, hat egy (színházi) plakát, mint amikor „plakátosnak” tanult?

– Amikor a Magyar Iparművészeti Főiskolán grafikát tanultam, még sokkal nagyobb volt a jelentősége ennek a műfajnak. Mi azt mondtuk, hogy a plakát a reklámgrafikus jutalomjátéka. Ma már nyilván nincs így. Azt is mondták, hogy ez a 20. század műfaja, és ma már a 21. században élünk. Sokkal olcsóbb és frissebb eszközei vannak az üzenetközlésnek. A plakát drága műfaj, meg kell fizetni a grafikust, a nyomtatást, és ami a legdrágább, az utcai helyet. Amikor a megrendelt színházi plakát megjelenik az előcsarnokban, a jegyirodában, a műsorfüzetben, akkor ugyanaz a feladata, mint száz éve, más szempontból azonban nem versenyképes. Ma már bárminek utánanézés az ember az interneten, újságban, tévében, a plakát a tájékozási pontok sorrendjében

Nem a reklám, a művészet a fontos

Rengeteget autózom, és a városban néhol egész plakáterdők kísérik az utakat. Kínálnak laptopot, kristálycukrot, dezodort, politikust és kultúrát, többek között színházat is – mondja Vidnyánszky Attila, a Nemzeti Színház igazgatója. – Sokat gondolkoztam azon, hogy ebben a terméközönben miként lehet észrevehetővé válni és hatni. Hogyan jelenhet meg méltó módon a Nemzeti Színház. Sok mindennel – például a mennyiséggel (ami nagyon drága) és minőséggel. De mit jelent a minőség? Úgy döntöttünk, hogy nem a reklám irányába teszünk egy lépést, hanem az egyediség felé. Nem a trendek, hanem az alkotók felé nyitunk. Nem eladni akarunk, hanem felhívni a figyelmet arra, hogy szellemi kalandra várjuk a nézőt. A 2014/2015-ös évadban éppen ezért Orosz István tervezi plakátjainkat, mert olyan művészt kerestünk, aki egyediségével, stílusával, szellemiségével és szellemes megoldásaival tűnik ki a trendekből. Plakátjai az előadást szolgálják, de nem a termék áll a középpontban, hanem a művészi gondolat, amely önálló alkotásként hat és gyönyörködtet.

csak ezek után következik. Én azért szeretném, hogy éljen még egy kicsit a plakát. Már csak azért is, mert amire rákeresünk, amit hallunk, az a pusztán információ. Egy jól sikerült plakát sokkal többet el tud mondani, ezáltal talán nagyobb energiákat mozgósít, kíváncsabbá tehet egy-egy előadást is.

Készülnek plakátok megrendelő nélkül is?

– Bár csökken az igény a művészi, intellektuális üzenet közvetítésére, és mint mondtam, változott a plakát funkciója, mi tervezők nem akarunk felhagyni ezzel, és készítünk plakátot megrendelés nélkül is. Ezeket nem ofszettel vagy szítával, több száz példányban nyomják, hanem digitálisan, tízes nagyságrendben. Ez rossz. Az viszont jó, hogy nincs megrendelő, aki mégiscsak a cenzúrával azonos, mert megmondja, hogy ezt nem szeretem, ezt cseréld ki... A tervezők szabadabbak, bátrabbak, merészebb eszközöket használhatnak, olyanokat is, amelyek egy megrendelt plakát esetében talán eszükbe sem jutnak. Ezeknek is van terük, hiszen sok plakátkiállítás szerveződik, egyre több munka kerül az utca helyett galériákba, múzeumokba. Egészen nagy, nemzetközi plakátversenyeket is hirdetnek. Ilyen a Poster for tomorrow is, ami mindig valamilyen fontos, aktuális témát vet föl, például a nemek közötti egyenlőséget, a halálbüntetést vagy a munkához való jogot – ez persze nem igazi megrendelés, de felfogható úgy. Tavaly duplán is érdekelt voltam: zsűritag lettem, ráadásul egy volt diákom bekerült a legjobb tíz közé. Nézegetem az alkotásokat, és mintha látnék egy bátor, fölfelé tartó hullámot. A plakát funkcióváltásával együtt – a műfaji sajátosságokat megtartva – egy új művészeti ág alakul ki, az önálló vagy autonóm plakát.

CSÖRNÖK MARIANN

Csiky Gergely: Ingyenélők

Kokárda és bogarak

Csiky Gergely *Ingyenélők* című színművét újraolvasva megdöbbenett, mennyire élő és aktuális a 19. század végi szituáció. A nemzeti érzésből hasznot húzni, az elbukott forradalom fölötti búsongást kihasználni, pénzre váltani. A pátoszos hazafiság jelmezében, annak olcsó kellékeivel könnyen megvezethető ma is a jó szándékú emberek többsége. A grafikán nem kellett sokat töprengennem, legfőljebb azon medítáltam, mi jelképezhetné az „ingyenélőket”. A kokárdát összemászó bogarak szentnek és nagyon profánnak is láthatók egyszerre. Szkarabeuszok, amelyeket inkább galacsinhajtóként, sőt szartúróként ismerünk. (O. I.)

Arckép és limlom

A *helység kalapácsa* plakátja Petőfit ábrázolja, aki a rendezői elképzelés szerint maga is megjelenik a darabban, sőt ő vezényli azt végig. Plakáttervezőként gyakran kipróbáltam azt az effektust, hogy mást mutat a kép, ha közelről nézzük, és mást, ha távolról. A *helység kalapácsa*ban is észrevettem valami ilyesmit, első ránézésre klasszikus hőseposz annak jól megtanult ismérveivel, közelebbről megnézve viszont mindennek a paródiája. Hát az én grafikám is ezzel játszik: a koszorús költő képe összesöprenedő kocsmai limlommá változik, ha közel hajolunk hozzá. (O. I.)

PETŐFI SÁNDOR: A HELYSÉG KALAPÁCSA

Aczél Ilona

(1884, Királyhelmec – 1940, Budapest). 1905-ben végzett a Színművészeti Akadémián, és 1906-ban a kolozsvári színház tagja lett. 1908 és 1912 között a Nemzeti Színház tagja volt, majd két évadot a Magyar Színházban töltött. Farkas-Ratkó-díjat kapott 1910-ben. 1911-ben feleségül ment Csathó Kálmánhoz. 1914-től 1935-ig, nyugdíjazásáig ismét a Nemzeti Színházban játszott. 1928-ban örökös tagnak választották.

Csathó Kálmán

(1881, Budapest – 1964, Budapest). Jogi végzettség megszerzése után Berlinben folytatott színházi tanulmányokat. Rövid ideig a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumban dolgozott a színházi ügyek referenseként, majd állami ösztöndíjjal félétét töltött Párizsban. 1909-től a Nemzeti Színház rendezője, 1919–1924 és 1931–1935 között főrendezője. 1930-ban Corvin-koszorút kapott. 1936-tól a Kisfaludy Társaság másodelnöke. 1940–41-ben a Magyar Színház és az Andrássy Színház művészeti igazgatójaként tevékenykedett.

A FÉRJ RENDEZ, A FELESÉG JÁTSZIK

Egy nemzetis művész házaspár – Aczél Ilona és Csathó Kálmán

Mindkettejük élete évtizedekre összekapcsolódott a Nemzeti Színházzal. Aczél Ilona sikeres színésznő, férje, Csathó Kálmán termékeny drámaíró, szorgalmas rendező, megbízható főrendező, ügyes színházigazgató volt. A két világháború között, pályájuk csúcsán mindenki ismerte őket – mára emléküik is elhalványult.

1908 meghatározó évszám a Nemzeti Színház és Aczél Ilona életében. Ebben az esztendőben tűzrendészeti, biztonsági okokra hivatkozva a főváros nem engedélyezte a Rákóczi út és a Múzeum körút sarkán álló régi Nemzeti Színház kinyitását (az épületet 1913-ban kezdték bontani). Panama-gyanús ügylet után a Nemzeti társulata átköltözött a zenés színháznak épült Népszínház épületébe (amely 1965-ös lerombolásáig a Balha Lujza téren állt). A botrány miatt lemondó Somló Sándor igazgató helyébe Tóth Imre rendezőt nevezték ki, aki 1908 őszén Kolozsvárról szerződtette a Nemzetibe a fiatal Aczél Ilonát.

Csathó Kálmán 1909-ben került a Nemzeti Színházhoz rendezőnek. Több mint száz darabot rendezett harminchat éves nemzeti színházi pályafutása alatt. Ezek elsősorban kortárs magyar darabok voltak, köztük több Herczeg Ferenc ősbemutató, például a *Gyurkovics lányok* című színmű. Egy másik nagy sikere, Rajnai Gáborral a címszerepben, Edward Knoblauch *A faun* című darabja volt 1912-ben. Időről időre

maig játsszák sikerdarabját, a *Te csak pipáld, Ladányi!* című regényéből maga által készített színművet.

A Nemzetiben ismerte meg Aczél Ilonát, aki ebben az időszakban még sorra játszotta a naiva szerepeket. Így emlékszik vissza rá az író (aki 1911-ben a férje lett): „*Lelkes, nagyon tehetséges, gyönyörűen beszélő, szenvedélyes színésznő volt, rajongó szerelmese mesterségének. Legnagyobb öröme az volt, ha játszhatott. Nem a sikerért, nem az érvényesülésért, hanem magáért a játékért, a színészi alkotás misztériumában való elmerülés gyönyörűségéért. A feladat érdekelte, az emberábrázolás, nem azok a hálás szerepek, amelyekben csillogni és hódítani lehetett.*”

Viszonylag fiatalon vállalt már idősebb szerepeket is, mivel ezekben több lehetősége volt kihasználni kivételes karakterizáló képességét. Férje szinte valamennyi bemutatott művében kapott szerepet. Ezek közül is kiemelkedik Ladányiné alakja a *Te csak pipáld, Ladányi!*-ban. Ő volt férje első közönsége, és első, megértő, ám szigorú kritikusa.

Herczeg Ferenc: Árva László király című darabjának 75. előadása, Nemzeti Színházban, 1933-ban. Abonyi Géza (Hunyadi László), Herczeg Ferenc, Uray Tivadar (László király), Csathó Kálmán főrendező és Voinovich Géza kormánybiztos

Aczél Ilona, Bajor Gizi, Gömör Vilma – a Te csak pipálj, Ladányi! három főszereplője (rendező: Hevesi Sándor, Nemzeti Színház, 1927)

Aczél Ilona (Linka), Rózsahegyi Kálmán (Ladányi) a Te csak pipálj, Ladányi! című Csathó Kálmán-darabban (rendező: Hevesi Sándor, Nemzeti, 1927)

1922-ben Hevesi Sándor lett a Nemzeti igazgatója. A Csathó-házaspár számára a legsikeresebb évek most következtek. Csathó szinte a Nemzeti Színház háziszerezőjévé vált. Egymás után mutatták be darabjait, amelyek aztán az ország többi színpadán is nagy sikert arattak. Műveinek mondanivalója talán nem épp fajsúlyos, de egy egész társadalmi réteg életérzését szóltatta meg. Ő maga így gondolkodott erről: *„Nem veheti senki rossz néven, hogy szeretem a magam embereit, és hogy úgy mondom, nem tudom olyan elfogulatlanul látni őket... Te is azt mondd, hogy halott vagy halódó osztály ez. Értsd meg, hogy az ember saját halottjának szép és vigasztaló síremléket szeretne állítani. Ezt teszem, és úgy látszik, mások egyelőre szívesen fogadják így.”*

A siker és a bizalom jele volt, hogy 1925-ben Csathó Kálmánt kérték fel, hogy a tönkrement Unió Színházi Tröszt csődtömeggondnoka legyen. Csak úgy vállalta a feladatot, ha biztosítékot kap arról, hogy bármikor visszatérhet rendezői munkájához. Tiszta kézzel és sikeresen rendezte a színházak sorsát, majd visszatért a rendezéshez.

Cs. Aczél Ilona is sikert sikerre halmozott ebben az időben. Eljátszhatta (igaz szerepkettőzéssel), Éva szerepét. *Az ember tragédiájában*, majd hatalmas elismerést aratott 1931-ben az első Szegedi Szabadtéri Játékokon Voinovich Géza *Magyar passió* című művében Szűz Mária szerepében.

Hevesi Sándor tíz esztendeig irányította a Nemzetit – a politika, a gazdasági válság azonban felülírta tevékenységét, és 1932-ben, man-

dátuma lejárt előtt távoznia kellett. Utóda rövid interregnum után Németh Antal lett, aki a Vigszínház egész középnemzedékét átszerezte, a Nemzetiből pedig sokakat elbocsátott, nyugdíjazott. Így járt Cs. Aczél Ilona is, Csathó pedig átkerült a Magyar Színház és az Andrássy Színház művészeti vezető pozíciójába.

Cs. Aczél Ilona ezek után Magyar Színházban, a Vigszínházban is szerepelt még, és színiiskolát nyitott Hidegkúti úti villájában, ahol mások mellett Karády Katalin is tanult. Fontos feladatának tartotta a színészképzést: *„Amnyit gyötrődtem, annyit szenvedtem, annyit fáradtam és kínlódtam, amíg megtanultam, hogy mit szabad és mit nem szabad a színpadon. Úgy érzem kötelességem tapasztalataimat átnyújtani azoknak, akiket érdemesnek tartok arra, hogy foglalkozzam velük. ... Gyémántcsiszoló akarok lenni, aki a nyers értékekből pompás briliánsokat készít. Első és legfontosabb feladat, hogy meglegyen a gyémánt. Ez a tehetség. De ahhoz, hogy briliáns legyen ... ahhoz tanulni kell. Sokat, lelkiismeretesen és következetesen.”*

Az 1940-ben elhunyt Aczél Ilonát Csathó Kálmán 24 évvel élte túl, aki felesége halála után már nem írt több regényt és színdarabot. Papírra vetette viszont emlékezéseit – *A régi Nemzeti Színház, Ilyeneknek láttam őket* –, amelyek a magyar színháztörténet fontos dokumentumai.

LAKATOSNÉ IRCSIK TERÉZ

| Képek forrása: OSZMI, OSZK Színháztörténeti tára

ÁDÁMOK ÉS ÉVÁK ÜNNEPE A NEMZETIBEN

A tavalyi Balladaünnep után az idén a Biblia volt a témája az Ádámok és Évák ünnepének a Nemzeti Színházban. Kilenc középiskolás csoport többek között Salamon döntését, Mózes elhívását, Jézus születését vitte színpadra. Munkájukat tanáraik mellett a Nemzeti társulatának művészei – Söptei Andrea, Bakos-Kiss Gábor, Farkas Dénes, Fehér Tibor, Olt Tamás – is segítették mentorként. A Nemzetiben január 24-én rendezett gálán bemutatkozó csoportok elismerésekben is részesültek. Legjobb női alakítás: Kocsor Csilla (Lónyay Utcai Református Gimnázium). Legjobb férfialakítás: Balogh Csongor (Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakközépiskola). A zsűri különdíja: Jézus feltámadása (Dózsa György Gimnázium). A legjobb szövegkönyv: A Tízparancsolat (Sztehlo Gábor Evangélikus Gimnázium). A legjobb előadás: Jónás próféta története (Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakközépiskola)

A Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakközépiskola csapata és nemzeti mentoruk, Bakos-Kiss Gábor színművész (jobb szélen)

GYÁSZ: BITSKEY TIBOR, IZSÓF VILMOS

85 éves korában elhunyt Bitskey Tibor. A Kossuth-díjas, kétszeres Jászai Mari-díjas színművész 2014 szeptemberében választották meg a nemzet színészének. Rákosszentmihályon született 1929-ben. A Színművészeti Akadémiát 1953-ban végezte el, de már 1951-től a Magyar Néphadsereg Színháza (Vígsház) ösztöndíjas tagja. 1959–1964 között a Nemzeti Színház, 1964–1974 között a Vígsház társulatában dolgozott. 1974–1996 között a Thália, illetve az Arizona Színház vezető művésze. Megszámlálhatatlan színpadi szerepe mellett számos filmben nyújtott emlékeztető alakítást. Élete utolsó pillanatáig játszott: Firs szerepét alakította a *Cseresznyéskert*-ben Szolnokon.

75 éves korában hunyt el az Aase-díjas Izsóf Vilmos. 1964-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, majd egy évet töltött a Pécsi Nemzeti Színházban. Ezt követően a Nemzeti Színházhoz szerződött, majd 2000-tól haláláig a Nemzeti utódjaként működő Pesti Magyar Színház társulatának tagja volt. Rengeteg filmben és tévéjátékban volt látható, sokat szinkronizált. Pályája során olyan nagyszerű karakter szerepeket játszott, mint Péter apostolt *Az ember tragédiájában*, Samuel Gardnert G. B Shaw *Warrenné mesterségében*.

20 ÉVE HALT MEG SÍK FERENC

Mladonyiczky Béla alkotása

Halála 20. évfordulóján avatták fel Sík Ferenc mellsobrát a Nemzeti Színházban január 16-án pályatársai, kollégái és családja körében. A Kossuth- és posztumusz Magyar Örökség-díjas, Kiváló művész a Nemzeti Színház főrendezője volt, az intézmény örökös tagja.

UDVAROS DOROTTYA PÁGER-DÍJAS

Udvaros Dorottya kapta idén a Páger Antal-díjat, amelyet minden évben annak a színésznek ítélnek oda, aki hűséges Páger Antal szellemi örökségéhez, és játékára jellemző a págeri hitelesség. A művész szülővárosa, Makó által alapított színészdíjat 2002-ben elsőként Halász Judit vehette át, majd Garas Dezső, Király Levente, Venczel Vera, Csákványi Eszter, Kern András, Törőcsik Mari, Kulka János, Bánsági Ildikó, Kútvolgyi Erzsébet, Rudolf Péter és Cserhalmi György részesült az elismerésben, tavaly Gáspár Sándor kapta a díjat.

KÖLCSEY-DÍJ TÖRŐCSIK MARINAK

A Kölcsey Társaság által alapított emléklakettet az idén Törőcsik Mari kapta a Magyar Kultúra Napján. A művészt a társaság nevében méltató Jánosi Zoltán irodalomtörténész hangsúlyozta: Törőcsik Mari színpadi és filmszerepei „felejthetetlenül rajzolódnak rá” kulturális emlékeztűnkre. Az 1995-ben alapított Kölcsey-emléklakettet a magyar művésztszadalom azon képviselői kaphatják meg, akik életművükkel és tevékenységükkel nagyban hozzájárultak a hazai és az egyetemes kultúra gazdagításához. A korábbi díjazottak között található Sebestyén Márta népdalénekes, Görömbey András irodalomtörténész-esszéíró, Jankovics Marcell filmrendező, Makovecz Imre építész és Csoóri Sándor költő is.

MADÁCH-DÍJAS MADÁCH-RENDEZŐ

Vidnyánszky Attila rendező, a Nemzeti Színház igazgatója és Limbacher Gábor néprajzkutató kapta idén a Madách-díjat. Az 1964-ben, Madách Imre halálának 100. évfordulóján alapított elismerést a Madách-kutatásban, a Madách-kultusz ápolásában tevékenykedők kapják. Vidnyánszky Attila több változatban is megrendezte *Az ember tragédiáját*: Beregszászban, Zsámbékon, a Szegedi Szabadtéri Játékokon és Debrecenben. A Madách-díjat korábban mások mellett R. Várkonyi Ágnes történész, Andor Csaba, a Madách Társaság elnöke, Kerényi Ferenc, Szabó András, Bene Kálmán irodalomtörténészek, Supka Magdolna művészettörténész és Jankovics Marcell rajzfilmrendező vehették át.

Trill Zsolt *Az ember tragédiája* szegedi előadásában
(rendező: Vidnyánszky Attila, 2011) | fotó: Bócsi Krisztián

A SZARVASSÁ VÁLTOZOTT FIÚ GYULÁN ÉS DEBRECENBEN

Gyulán látható először vidéken a Juhász Ferenc költeménye nyomán készült *A szarvassá változott fiú* című film. A mozifilm alapjául szolgáló színházi előadás ősbemutatója 2003-ban a gyulai Várszínházban volt. A Törőcsik Mari és Trill Zsolt főszereplésével Vidnyánszky Attila által rendezett alkotás vetítésével nyílik a Deszka Fesztivál Debrecenben. A civisvárosban és környékén forgatott film a hazatérés és az elszakadás fájdalomról szóló költői vízió.

március 5. – 19 óra,
Gyulai Várszínház Kamaraterme

március 16. – 18 óra,
debreceni Csokonai Nemzeti Színház

ÖTCSILLAGOS: MÁTRAY LÁSZLÓ

Mátray László lett a Story Magazin által felkért szakmai kuratórium – Halász Judit, Eszenyi Enikő, Szinetár Miklós és Presser Gábor – döntése nyomán a Story Ötcsillag Díj egyik értékdíjasa. A sepsiszentgyörgyi színész a *János vitéz* és az *Isten ostora* című előadásaink címszerepei után Ibsen *Brand* című darabjában látható a Nemzeti Színházban. Mátray László mellett Bíró Eszter énekes és színész és Péter Kata színésznő is „ötcsillagos” lett.

PROGRAMAJÁNLÓ

UDVARIS DOROTTYA ESTJE

márc. 1., 9., 20.

Nyáron, este fél tizenegykor

Esküvője előtti éjszakán a vőlegény egy pisztolylövéssel megöli menyasszonyát, mert az megcsalta a legjobb barátjával, majd végez vele is. A gyilkosságtól fölzaklatott spanyol kisvárosba útjukat megszakítva, a vihar elől menekülve, megáll Maria (Udvaros Dorottya) és családja. Maria ezen az éjszakán érti meg, hogy élete ugyanarra tart, mint Rodrigo Paestraé, a gyilkosé. „Ki ne szeretne – egyszer, féltékenységből – megölni valakit?”

mikor? hol?

március 1., 9., 20. – 19 óra 30 • Bajor Gizi Szalon

A pontgyűjtést hagyja a katicákra!

Azonnali 25%-os kedvezmény* VízPlusz kártyával a Nemzeti Színház előadásaira!

Díjmentes kártyaigénylés:
www.vizpluszkartya.hu

NEMZETI SZÍNHÁZ
1887
KÖZÖS-NÉZŐPONT

*A mindenkorai kedvezményekről a www.vizpluszkartya.hu honlapon tájékozódhat.

KÖLYÖKNAP

márc. 8.

Forradalom a színházban

Idézzük fel közösen 1848. március 15-e emlékét! Kicsiket és nagyokat, családokat, osztályokat várunk ingyenes programunkra. 10 órától kezdődnek a foglalkozások: a Néprajzi Múzeum munkatársaival 48-as csákók és kokárdák készíthetők, az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet múzeumpedagógusaival egy forradalomról szóló óriás-társasjátékba lehet bekapcsolódni. Az ügyesek papírból elkészíthetik a Nemzeti Színház-makettjét.

mikor? hol?

10.30 – 11 óra – GOBBI HILDA SZÍNPAD

A ceglédi Táncsics Mihály Általános Iskola diákjai „1848” címmel adják elő erre az alkalomra készített műsorukat.

11.15– 12. – A GOBBI HILDA SZÍNPAD ELŐCSARNOKA

„Mi vagyunk a márciusi ifjak” – eseményjáték drámapedagógus vezetésével

12–13 óra – GOBBI HILDA SZÍNPAD

Kozma András: Mese a Napkirályról és a Holdkirálynőről – avagy hogyan született a Csillagszemű? (A Magyar Népmese Színház előadása, rendező: Árkosi Árpád)

NEMZETI

A magazin megtalálható országsszerte az Alexandra könyvtárházakban és boltjaiban. Ajánlja ismerőseinek, barátainak!

ALEXANDRA

90 DECIBEL

márc. 19.

Akadálymentes Árnysország

Az *Árnysország* március 19-i előadása jelnyelvi tolmácsolással és narrálással kísérve válik élvezhetővé látás- és hallássérült emberek számára is. A Nemzeti Színház együttműködik a 2010 őszén létrejött 90 decibel Projecttel, amelynek célja, hogy kulturális intézmények, így a színházak is akadálymentesek legyenek.

mikor? hol?

március 19. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

ÖREG HÖLGY ÉS JÁSZAI

ápr. 1.

Vendégünk az egri színház

Két előadással vendégszerepel az egri Gárdonyi Géza Színház a Nemzetiben. Friedrich Dürrenmatt klasszikusa, *Az öreg hölgy látogatása* Saárossy Kinga és Blaskó Balázs főszereplésével látható. Kocsis István *Jászai* című monodrámáját Bodor Németi Gyöngyi adja elő.

mikor? hol?

A öreg hölgy látogatása
április 1. – 19 óra • Nagyszínpad

Jászai
április 1. – 19 óra 30 • Kaszás Attila Terem

KÖVEK ÉS TESTEK

márc. 26.

Szirtes Edina Mókus

Kortárs francia, belga költők versei egy különleges hangulatú koncert formájában szólnak meg Szirtes Edina Mókus zenéjével és az ő, valamint együttesének előadásában. Közreműködnek a Nemzeti Színház művészei: Bakos-Kiss Gábor, Söptei Andrea, Szűcs Nelli, Tóth Augusztina.

mikor? hol?

március 26. – 19 óra 30 • Gobbi Hilda Színpad

A koncert a Frankofón Fesztivál programsorozat eseménye.

RÁHANGOLÓK ÉS KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓK

RÁHANGOLÓDÁS egy előadásra – dramaturgjaink háttérinformációkat osztanak meg az érdeklődőkkel az előadások előtt.

KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓKRA invitáljuk nézőinket az előadások után: találkozás, beszélgetés a művészekkel, alkotókkal...

mikor? hol?

RÁHANGOLÓK az előadások előtt, 18 órától

március 4. – **Operett**
március 14. – **Éjjeli menedékhely**
március 19. – **Isten ostroma**

KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓK az előadások után

március 3. – **Ingyenélők**
március 12. – **Johanna a máglyán**
március 22. – **Brand**

Nemzeti Színház (a pontos helyszínről érdeklődjön a színházban)

www.nemzetiszinhas.hu

szcenárium

A Nemzeti Színház művészeti folyóirata

2015. február – III. évfolyam 2. szám

a **szcenárium** megvásárolható

a Nemzeti Színházban és az Andrássy úti jegyirodában, valamint

országszerte a nagyobb hírlapüzletekben

A februári szám tartalmából: **KULTUSZ ÉS KÁNON Tadeusz Kantor**: A színház elemi iskolája | **FOGALOMTÁR Végh Attila**: Csodálkozás | **MŰHELY Csáji László Koppány**: A hunokhoz és Attilához kapcsolódó identitásdiskurzusok | **Somfai Kara Dávid**: Teatrális elemek a közép-ázsiai muszlim sámánok szertartásaiban | **NEMZETI JÁTEKSZÍN Balogh Géza**: A kívülálló. Gellért Endre tündöklése és rettegései | **FÉLMŰLT Árkosi Árpád** | **KILÁTÓ Emberarcú színház**: **Demcsák Katalin** könyve a commedia dell'artéről | **KÖRKÉP Kiss József** – Szolnoki Színház; **Crespo Rodrigo** – tatabányai Jászai Színház; **Benedek Gyula** – Magyar Népmese Színház

KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓ

Az előadás után a színészek és az előadás dramaturgia találkozhatnak az iskolai csoporttal, és beszélgetnek a darabbal kapcsolatos élményekről. A mintegy 30 perces találkozón közös fotózásra, dedikálásra is alkalom nyílik. A programra minimum 25 fős iskolai csoportok jelentkezését várjuk, legalább két héttel az előadás előtt.

RÁHANGOLÓ

Az előadás előtt egy órával az adott produkció dramaturgia és/vagy rendezője mintegy 40 perces bevezetést tart az iskolai csoportnak. A ráhangoló után a diákok felkészültebben ülnek be az előadásra, felfigyelhetnek összefüggésekre és érdekes részletekre is. A programra legalább két héttel az előadás előtt kell bejelentkezni.

RENDAHAGYÓ ISKOLAI ÓRA A NEMZETI SZÍNÉSZEIVEL

Az alábbi, tananyaghoz kötődő előadások előtt a darabban szereplő művészek ellátogatnak az iskolába, hogy rendhagyó óra keretében hozzájuk közelebb a diákokhoz a mű világát. Színészeink sokirányú elfoglaltságára tekintettel ez a program komoly előzetes egyeztetést kíván, de mindent megteszünk, hogy eleget tehesünk a beérkező kéréseknek. Az ajánlott előadások: *Fekete ég* – Molnár Ferenc: *A fehér felhő* (az I. világháborús évforduló kapcsán), *M. Gorkij: Éjjeli menedékhely, Isten ostroma* – Bánffy M.: *A nagyúr c. műve alapján, Claudel-Honegger: Johanna a máglyán, Örkény I.: Tóték, Petőfi S.: János vitéz*

ISKOLAI PROGRAMOK

KULISSZAJÁRÁS

Csoportos iskolai színházlátogatások alkalmával az előadás előtt tudjuk megszervezni. Egy kb. 40 perces séta keretében **bemutatjuk a színház működését, a színpadokat, az öltözőket**, és láthatók egyéb „háttérérdekessegek” is. Egyszerre legfeljebb 30 diák élhet ezzel a lehetőséggel. A programra legalább két héttel az előadás előtt kell bejelentkezni.

ÁDÁMOK ÉS ÉVÁK

A Nemzeti Színház egész évadon átívelő színházi játéka. Ebben az évadban az Ádámok és Évák Ünnepe keretében **iskolai csoportok, színjátszó körök adják elő bibliai történetekből készült jeleneteiket**. A csoportok munkáját a felkészülés során a Nemzeti színészei, dramaturgiai, rendezőgyakornokai segítik. A programot minden évadban más-más megadott témával rendezzük meg.

KÖLYÖKNAPOK

Színházunk minden hónapban időszerű eseményekhez, ünnepekhez kapcsolódóan **ingyenes Kölyöknapokat szervez, vasárnapokon, délelőtt 10-től 13-óráig**, az évad második felében 2015. február 8-án, március 8-án és május 31-én. Övodás és kisiskolás gyermekeket várunk szüleikkel.

NEMZETISZÍNHÁZTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ

A vetélkedő a Nemzeti Színház történetéről szól, terveink szerint minden évben megrendezzük. Részletek a nemzetiszinhas.hu/vetelkedo oldalon.

DIÁKBÉRLETEK

Bubik István diákberlet – 3 előadásra érvényes, **3.000Ft** **Kaszás Attila diákberlet** – 4 előadásra érvényes, **3.600Ft**. A diákberletek bármely előadásra beválthatók, a nagyszínpadi előadások esetében a karzatra szólnak.

EGYÉNI PEDAGÓGUS JEGY - 40 %

Játszóhelytől és szektortól függetlenül a kedvezmény mértéke 40%. Szükséges a pedagógusigazolvány felmutatása. Egy igazolvánnyal egy előadásra két jegy vásárolható.

EGYÉNI DIÁKJEGY - 30 %

Játszóhelytől és szektortól függetlenül diákigazolvány felmutatása esetén érvényes a 30%-os kedvezmény. Egy előadásra, egy igazolvánnyal egy jegyet lehet vásárolni.

CSOPORTOS DIÁKKEZDEMÉNY - 40 %

Játszóhelytől és szektortól függetlenül a kedvezmény mértéke 40%. Igénybevételéhez legalább 20 fő és diákigazolvány szükséges. Minden 20 fős csoport mellé 1 db 200 Ft-os kísérijegyet biztosítunk.

LAST MINUTE DIÁKJEGY - 500Ft

A kedvezmény játszóhelytől és szektortól függetlenül érvényes, és diákigazolvány felmutatásával vehető igénybe, a színház jegypénztárában, az előadás megkezdése előtt egy órával. Egy igazolvánnyal egy jegyet lehet vásárolni.

A Nemzeti Színház iskoláknak szóló programjaira az iskola@nemzetiszinhas.hu e-mail címen lehet jelentkezni. Munkatársunk minden kérdést, időpontot, részletet egyeztet az érdeklődőkkel!

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

LÉTAY KISS GABRIELLA
operaénekes

2015-2016

ELSŐSORBAN

BÉRLETÚJÍTÁS MÁRCIUS 9-12.

BÉRLETVÁLTÁS MÁRCIUS 16. -JÚNIUS 30.

www.opera.hu | www.facebook.com/Operahaz

HAVI MŰSOR

MÁRCIUS

Nagyszínpad	1	V	19:00
Gobbi Hilda Színpad	1	V	19:00
Bajor Gizi Szalon	1	V	19:30
Nagyszínpad	2	H	19:00
Kaszás Attila Terem	2	H	19:30
Nagyszínpad	3	K	19:00
Gobbi Hilda Színpad	3	K	19:00
Nagyszínpad	4	Sze	19:00
Kaszás Attila Terem	4	Sze	19:30
Nagyszínpad	5	Cs	19:00
Gobbi Hilda Színpad	5	Cs	19:00
Nagyszínpad	6	P	19:00
Gobbi Hilda Színpad	6	P	15:00
Nagyszínpad	7	Szo	19:00
Gobbi Hilda Színpad	7	Szo	15:00
Kaszás Attila Terem	7	Szo	19:30
Nagyszínpad	8	V	15:00
Kaszás Attila Terem	8	V	15:00
Nagyszínpad	9	H	15:00
Gobbi Hilda Színpad	9	H	19:00
Bajor Gizi Szalon	9	H	19:30
Nagyszínpad	10	K	19:00
Gobbi Hilda Színpad	10	K	19:00
Kaszás Attila Terem	10	K	19:30
Nagyszínpad	11	Sze	19:00
Kaszás Attila Terem	11	Sze	11:00
Bajor Gizi Szalon	11	Sze	19:30
Nagyszínpad	12	Cs	19:00
Gobbi Hilda Színpad	12	Cs	15:00
Nagyszínpad	13	P	19:00
Gobbi Hilda Színpad	13	P	19:00

Fekete ég – háborús előhang • Molnár Ferenc: **A fehér felhő** – mirákulum egy részben

Zoltán újratemetve I Zelei Miklós

Nyáron, este fél tizenegykor I Marguerite Duras

Vitéz lélek I Tamási Áron

A föltámadás szomorúsága – Ady Endre-est I Földes László Hobo

Körhinta I Sarkadi Imre - Fábri Zoltán - Nádasy László - Vincze Zsuzsa

Ingyenélők I Csiky Gergely | utána **közönségtalálkozó**

Operett I Witold Gombrowicz | **ráhangelő** 18 órától

A föltámadás szomorúsága – Ady Endre-est I Földes László Hobo

Isten ostora I Bánffy Miklós nyomán

Fodrásznő I Szergej Medvegyev

Ahogy tetszik I William Shakespeare | angol felirattal

A helység kalapácsa I Petőfi Sándor

Johanna a máglyán I Paul Claudel – Arthur Honegger

Liliomfi I Szigligeti Ede

Brand I Henrik Ibsen

Johanna a máglyán I Paul Claudel – Arthur Honegger

Brand I Henrik Ibsen

János vitéz I Petőfi Sándor

Boldogságlabirintus I Galambos Péter – Kovács-Cohner Róbert

Nyáron, este fél tizenegykor I Marguerite Duras

Szentivánéji álom I William Shakespeare

Tribádok éjszakája I Per Olov Enquist (a tatabányai Jászai Mari Színház vendégjátéka)

Tudod, hogy nincs bocsánat – József Attila-est I Földes László Hobo

Vízkereszt, vagy amit akartok I William Shakespeare (Jászai Mari Színház)

Kutyafül, macskakő, egérút I Kolozsi Angéla – Pálfi Kata (Jászai Mari Színház)

Bodrogi – Voith, Voith – Bodrogi I zenés találkozás a hatodikon

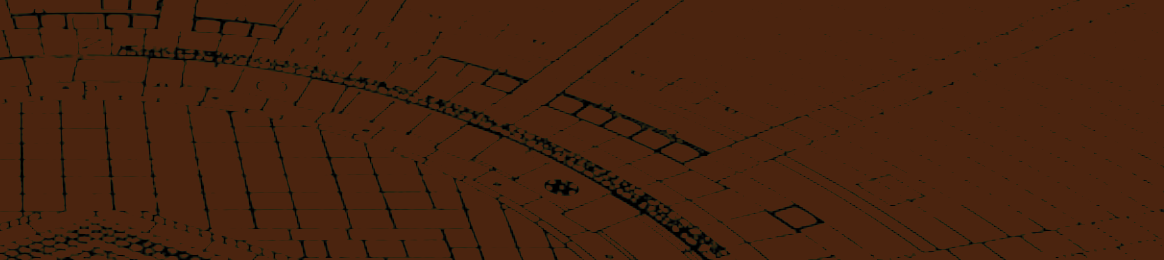
Johanna a máglyán I Paul Claudel – Arthur Honegger | utána **közönségtalálkozó**

A helység kalapácsa I Petőfi Sándor

János vitéz I Petőfi Sándor

Shakespeare Összes Rövidítve I Madhouse Theatre Company | angol nyelven

Az Operett és a Szentiván éji álom című előadásokat 16 éven felülieknek ajánljuk!

Bajor Gizi Szalon	13	P	19:30
Nagyszínpad	14	Szo	19:00
Kaszás Attila Terem	14	Szo	15:00
Bajor Gizi Szalon	14	Szo	19:30
Gobbi Hilda Színpad	16	H	19:00
Kaszás Attila Terem	16	H	19:30
Nagyszínpad	17	K	19:00
Bajor Gizi Szalon	17	K	19:30
Nagyszínpad	18	Sze	19:00
Gobbi Hilda Színpad	18	Sze	19:00
Nagyszínpad	19	Cs	19:00
Gobbi Hilda Színpad	19	Cs	19:00
Bajor Gizi Szalon	20	P	19:30
Nagyszínpad	21	Szo	19:00
Gobbi Hilda Színpad	21	Szo	15:00
Kaszás Attila Terem	21	Szo	19:30
Nagyszínpad	22	V	15:00
Gobbi Hilda Színpad	22	V	15:00
Kaszás Attila Terem	22	V	15:00
Nagyszínpad	23	H	19:00
Gobbi Hilda Színpad	23	H	19:00
Nagyszínpad	24	K	15:00
Nagyszínpad	24	K	19:00
Gobbi Hilda Színpad	24	K	19:00
Kaszás Attila Terem	24	K	19:30
Nagyszínpad	25	Sze	19:00
Gobbi Hilda Színpad	25	Sze	15:00
Gobbi Hilda Színpad	27	P	19:00
Nagyszínpad	28	Szo	19:00
Nagyszínpad	29	V	19:00
Gobbi Hilda Színpad	31	K	19:00

Bodrogi – Voith, Voith – Bodrogi	zenés találkozás a hatodikon
Éjjeli menedékhely	Makszim Gorkij ráhangoló 18 órától
Egyfelvonásos komédiák	A. P. Csehov
A Szkalla lányok	Örkény István
Mulatság	Slawomir Mrozek
Ballada a két sebzett hattyúról	Földes László Hobo
Éjjeli menedékhely	Makszim Gorkij
Bodrogi – Voith, Voith – Bodrogi	zenés találkozás a hatodikon
János vitéz	Petőfi Sándor
Árnyország	William Nicholson
Isten ostora	Bánffy Miklós nyomán ráhangoló 18 órától
Árnyország	William Nicholson
Nyáron, este fél tizenegykor	Marguerite Duras
Körhinta	Sarkadi Imre – Fábri Zoltán – Nádasz László – Vincze Zsuzsa
Ingyenélők	Csiky Gergely
Brand	Henrik Ibsen utána közönségtalálkozó
Körhinta	Sarkadi Imre – Fábri Zoltán – Nádasz László – Vincze Zsuzsa
Ingyenélők	Csiky Gergely
Brand	Henrik Ibsen
Mesés férfiak szárnyakkal	Oleg Zsukovszki – Szénási Miklós – Lénárd Ödön
Nehéz	Háy János (a Bárka Színház vendégjátéka)
Körhinta	Sarkadi Imre – Fábri Zoltán – Nádasz László – Vincze Zsuzsa
Körhinta	Sarkadi Imre – Fábri Zoltán – Nádasz László – Vincze Zsuzsa
Ingyenélők	Csiky Gergely
Tudod, hogy nincs bocsánat – József Attila-est	Földes László Hobo
Johanna a máglyán	Paul Claudel – Arthur Honegger
A helység kalapácsa	Petőfi Sándor
Kopaszkutya	Hobo életmű sorozata, 6. koncert
Háztűznéző	Nyikolaj Vasziljevics Gogol (a szentpétervári Alexandrinszkij Színház vend.)
Háztűznéző	Nyikolaj Vasziljevics Gogol (a szentpétervári Alexandrinszkij Színház vend.)
Liliom	Molnár Ferenc (a kassai Thália Színház vendégjátéka)

Gershwin Piano Quartet ▪ Leo Nucci ▪ Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara
▪ David Sanborn Band ▪ Ana Moura ▪ Tsuyoshi Tsutsumi ▪ Krausz Adrienne ▪
Elīna Garanča ▪ Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara ▪ Compagnie Pál
Frenák ▪ Max Emanuel Cencic ▪ Júlia Lezsnyeva ▪ Kirill Petrenko ▪ Bajor Állami
Zenekar ▪ Vladimir Ashkenazy ▪ Philharmonia Orchestra ▪ Nederlands Dans
Theater ▪ Dhafer Youssef ▪ Birds Requiem Quintet ▪ Bertrand de Billy ▪ Nemzeti
Filharmonikus Zenekar ▪ Orpheus Chamber Orchestra ▪ Wayne McGregor ▪
Random Dance ▪ Magyar Menyegző ▪ Arve Henriksen ▪ Trio Mediæval ▪ Elena
Mosuc ▪ Teatro di San Carlo ▪ Kevin Mahogany ▪ Balogh Kálmán ▪ Lukács
Miklós ▪ Ránki Dezső ▪ Concerto Budapest ▪ Gershwin Piano Quartet ▪ Leo
Nucci ▪ Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara ▪ David Sanborn Band ▪ Ana
Moura ▪ Tsuyoshi Tsutsumi ▪ Krausz Adrienne ▪ Elīna Garanča ▪ Budapesti
Filharmóniai Társaság Zenekara ▪ Compagnie Pál Frenák ▪ Max Emanuel Cencic
▪ Júlia Lezsnyeva ▪ Kirill Petrenko ▪ Bajor Állami Zenekar ▪ Vladimir Ashkenazy

A tavasz ünnepe

Budapesti
Tavaszi
Fesztivál

15

április 10 – 26.

▪ Philharmonia Orchestra ▪ Nederlands Dans Theater ▪ Dhafer Youssef ▪ Birds
Requiem Quintet ▪ Bertrand de Billy ▪ Nemzeti Filharmonikus Zenekar ▪ Orpheus
Chamber Orchestra ▪ Wayne McGregor ▪ Random Dance ▪ Magyar Menyegző
▪ Arve Henriksen ▪ Trio Mediæval ▪ Elena Mosuc ▪ Teatro di San Carlo ▪ Kevin
Mahogany ▪ Balogh Kálmán ▪ Lukács Miklós ▪ Ránki Dezső ▪ Concerto Budapest
▪ Gershwin Piano Quartet ▪ Leo Nucci ▪ Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara
▪ David Sanborn Band ▪ Ana Moura ▪ Tsuyoshi Tsutsumi ▪ Krausz Adrienne ▪
Elīna Garanča ▪ Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara ▪ Compagnie Pál
Frenák ▪ Júlia Lezsnyeva ▪ Kirill Petrenko ▪ Bajor Állami Zenekar ▪ Vladimir
Ashkenazy ▪ Philharmonia Orchestra ▪ Nederlands Dans Theater ▪ Dhafer
Youssef ▪ Birds Requiem Quintet ▪ Bertrand de Billy ▪ Nemzeti Filharmonikus
Zenekar ▪ Orpheus Chamber Orchestra ▪ Wayne McGregor ▪ Random Dance ▪
Magyar Menyegző ▪ Arve Henriksen ▪ Trio Mediæval ▪ Elena Mosuc ▪ Teatro
di San Carlo ▪ Kevin Mahogany ▪ Balogh Kálmán ▪ Lukács Miklós ▪ Ránki

www.btf.hu

BUDAPEST

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

MAGYARORSZÁG
Ministeriuma
Kulturális Örökségért

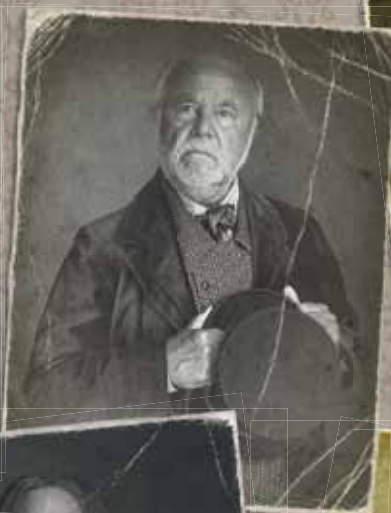
FEHÉR BÉLA REGÉNYÉBŐL

KOSSUTHKIFLI

VADROMANTIKUS ROAD MOVIE

RUDOLF PÉTER TELEVÍZIÓS SOROZATA

2015. MÁRCIUS 15-TŐL

vasárnap esténként a megújuló Dunán

www.kossuthkifli.hu

Az MTVA bemutatja az MTVA és az OMNIBUSFILM koprodukciójában, a FILMSERVICE gyártásában KOSSUTHKIFLI tévésorozatot HAUMANN PÉTER, REVICZKY GÁBOR, NAGY-KÁLÓZ ESZTER, LENGYEL TAMÁS, KÁLLOY MOLNÁR PÉTER, TROKÁN NÓRA, KŐSZEGI ÁKOS főszereplésével, FEHÉR BÉLA KOSSUTHKIFLI című regénye alapján a forgatókönyvet írta HÁRSING HILDA, RUDOLF PÉTER, KAPITÁNY IVÁN ZENE HRUTKA RÓBERT Vezető vágó BARNA BALÁZS HANG OLÁH OTTÓ, TÓZSÉR ATTILA díszlet SÁRDI ZOLTÁN JELMEZ BALLA ILDIKÓ gyártásvezető HEGEDŰS ÁGNES KÉP KAPITÁNY IVÁN H.S.C. LINE PRODUCER KAPITÁNY-DIÓSZEGI JUDIT RENDEZŐ-PRODUCER RUDOLF PÉTER

Főtámogató:

Horváth Lajos Ottó, Farkas Dénes az Isten ostora című előadásban | fotó: Eöri Szabó Zsolt

ELŐADÁSOK MÁRCIUSBAN: **Fekete ég** (háborús előhang) – Molnár Ferenc: **A fehér felhő** (mirákulum egy részben) I Zelei Miklós: **Zoltán újrateremtve** I M. Duras: **Nyáron, este fél tizenegykor** I Tamási Áron: **Vitéz lélek** I Ady Endre: **A föltámadás szomorúsága** I Sarkadi Imre – Fábri Zoltán – Nádasy László – Vincze Zsuzsa: **Körhinta** I Csiky Gergely: **Ingyenélők** I W. Gombrowicz: **Operett** I Bánffy Miklós nyomán: **Isten ostora** I Sz. Medvegyev: **Fodrásznő** I W. Shakespeare: **Ahogy tetszik** I Petőfi Sándor: **A helység kalapácsa** I P. Claudel – A. Honegger: **Johanna a máglyán** I Szigligeti Ede: **Liliomfi** I H. Ibsen: **Brand** I Petőfi Sándor: **János vitéz** I Galambos Péter – Kovács-Cohner Róbert: **Boldogságlabirintus** I W. Shakespeare: **Szentivánéji álom** I P.O. Enquist: **Tribádok éjszakája** I József Attila: **Tudod, hogy nincs bocsánat** I W. Shakespeare: **Vízkereszt, vagy amit akartok** I Kolozsi Angéla – Pálfi Kata: **Kutyafül, macskakő, egérút** I zenés találkozás a hatodikon: **Bodrogi – Voith, Voith – Bodrogi** I A. Long – D. Singer – J. Borgesson: **SÖR (Shakespeare Összes Rövidítve)** I M. Gorkij: **Éjjeli menedékhely** I A. P. Csehov: **Egyfelvonásos komédiák** I Örkény István: **A Szkalla lányok** I Sz. Medvegyev: **Fodrásznő** I S. Mrożek: **Mulatság** I Földes László Hobo: **Ballada a két sebzett hattyúról** I William Nicholson: **Árnyország** I Oleg Zsukovszki – Szénási Miklós – Lénárd Ödön: **Mesés férfiak szárnyakkal** I Háy János: **Nehéz** I Ny. Gogol: **Háztűznéző**